

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рѣкъ Х.

Олифантъ, Па. Четверъ 11-го Вересня 1902.

Число 37.

Переглядъ

тыжневый.

Сумною пригодою скончилась политическо-агитационная поездка президента Рузвельта по станамъ Новой Англіи. Жите его висѣло вже на волоску. Пригода случилась дня 3. с. м. въ мѣстѣ Питефилдъ. Мас., аводки выбравъ си президентъ коннымъ войскомъ на прогулку до недалекого Ленакса. Товарищи ему: губернаторъ державы Миссиссиппи, В. Морі Крей, секретарь Кортеліонъ и тайный детективъ Вилемъ Крегъ. Не утѣхали же и милѣ дороги, коли въ томъ надлетѣвъ электричный вагонъ (стрит-кара), съударивъ ся зъ войскомъ президента и разбивъ его на дробный куснѣ. Тайный детективъ Крегъ бувъ на мѣсте убитый, а погоничъ Дейвидъ Прейтъ такъ поклѣченъ, що лѣкарѣ не мають надѣѣ удержати его при житю. Президентъ, его секретарь и губернаторъ ушли на каміне бѣли дороги. Многочисленны свѣдѣки сего вѣщаста сумнѣвали ся вже о житю президента, та коли его подѣсено показало ся, що кромѣ кѣлька не величкихъ ранъ на чолѣ и лици не стало ся ему нѣчо больше.

Мотормена трамвая, Луку Мейднъ, узязнено и заряжено строй доходженья. Буде круто коло сердечи, коли докажуть ему вину нещастя.

Министерство справъ вѣднѣхъ поробило першій крокъ въ цѣли роздѣленія водшководовъ зъ першомъ рѣчю, яку надѣсало недавно китайске правительство. Именно має бути роздѣленъ 480 тысячъ долларѣвъ. До тыхъ, котрымъ належить ся водшководы, зачислѣють ся мѣсінны товариства, купцѣ, подпріемцѣ и кѣлькадесять иншихъ горожанъ. Сп. Державъ, що понесла якъ небудь втраты въ часѣ повстанія хиньскихъ Боксѣровъ. Всѣхъ втратныхъ е загаломъ 250 на суму 2,500 000 долларѣвъ. Комісія провѣрила досѣ и поручила выплатити для 60. особъ 800 тысячъ долларѣвъ. Одне зъ огляду на се, що хиньске правительство вышлатило лише 480 тысячъ, одержать они на разѣ 25 процентъ зъ своихъ претенсій.

Генеральный прокураторъ Сп. Державъ, п. Накетъ, выхавъ сими днями до Европы въ справѣ Папанаско, го каналу. Накетъ удасть ся до Парижа, де провѣритъ контрактъ канамаского товариства, заключенный зъ колумбийскимъ правительствомъ. Наколи покаже ся, що товариство має полное право властности, такъ Сп. Державы вышлатятъ ему 40 миліонѣвъ долларѣвъ и розпочнуть вступитъ работы ко до будовы кивалу.

Министеръ войны, Рутъ, выхавъ такожъ до Европы, якъ кажуть, въ якѣсь важной политической мисіи. Найдѣвши забаривъ ся вѣнъ у Вѣднѣ, бо ажъ цѣлый мѣсяцъ. Ту приймае его на аудіенціи, дня 5. с. м. австрійскій імператоръ Францъ Иосифъ. Цѣль поѣздки министра покрыта глубокою тайною.

Холѣра на Филиппахъ притихае зновъ мѣжъ туземцами, та за те чимъ разѣ больше жертвъ загортае зъ помѣжъ Американцѣвъ. За послѣдній тыждень занедужало ихъ по верху 300. Лихо буде, есѣль такъ дальше пошло.

На островѣ Мидденео заповнено вливною, хочъ дуже небезпечною для Американцѣвъ султана Бинадіяну. Султанъ хотѣвъ оногды утечи зъ вѣзницѣ и въ той цѣли кинувъ ся на своего сторожа, чтобы его розоружити. Воякъ стрѣливъ тоді зъ убитъ султана. Ся подѣя сильно огорчила Морѣвъ. Послѣдній телеграммы доносятъ, що въ кѣлькихъ мѣсяцяхъ прійшло вже зъ той причины до позажныхъ заворушень, а сторонники и приятели убитого водгрожують ся Американцямъ страшною мѣстію.

Мѣжъ жителями Ямайки и Тринидаду проявляе ся водъ кѣлькихъ мѣсяцѣвъ сильный рухъ и агитация за прилученіемъ островѣвъ до Сп. Державъ повѣчною Америкѣ. Головною пружиною сего руху е плантатори и купцѣ. Всѣ они критикуютъ досадно англійскій системъ колоніальныи, котрый не дае свободно розвивати ся многимъ галузямъ промыслу и торговлѣ. За примѣръ взорвонъ колоніи и доброту служительнѣ американскій островъ Порто Рико. Подъ правлѣніемъ Англіи нѣколи такъ не буде — гомонить по краю — наша надѣя и ратунокъ лежать въ Сп. Державѣхъ.

Подобны вѣсти надходятъ такожъ зъ англійскихъ островѣвъ Тихого океана. Всѣ и вѣсуды нарѣкають на занепадъ торговлѣ и промыслу, на всякій обмеженія и кручкы, якими Англія высѣкае свои колоніи.

Словомъ, же кѣлька лѣтъ скаженон капиталистичной господарки, а величезна англійска имперія зачне поетепенно розпадатися.

Армія венеуельского правительства, то дѣйствителъный безъ души. Знемоцѣла ватага верховодѣтъ не має вже зъ неѣ наименішого хѣвна, бо колишня подпора выгинае ся на всѣ стороны, вѣначе слаба билина.

Урядова депеша зъ Виліамстада доносить о новѣмъ бунтѣ въ правительственнѣмъ войску, высланѣмъ противъ вѣрохобниковъ въ Емарѣ. Збунтованъ войски, въ числѣ 500, забрали зѣ

собою оружье и муніцію, а своего вожда, генерала Костіло, воддали въ руки вѣрохобниковъ.

Европейскій володаръ слѣдять зъ напряженою увагою за ходомъ подѣй у Венезуелѣ и зѣ страхомъ божимъ пытають себе: „Що буде, коли у насъ запануютъ подобны водносинны? Що стане ся зъ нами, если и наша армія перестане бути нашою подпорою?“

Звѣдси походить чутка о интервенціи посторонныхъ державъ у венеуельской републикѣ.

Въ Италіи заноситъ ся на загалный страйкъ фабричныхъ робѣтниковъ. Въ мѣстѣ Флоренціи покинуло роботу 40 тысячъ люда, въ иншихъ мѣстахъ по верху 30 тысячъ. До мѣстъ обнятыхъ страйкомъ правительствомъ высѣлае безлѣтъ войска и страшно терроризуе страйкерѣвъ. По улицяхъ Флоренціи патрулюють сильный водѣлы вояковъ; робѣтникамъ невольнѣ выходити, радити ся нѣ устроувати вѣчь. Надъ мѣстомъ занесла жорстока малярна милитаризму, немовъ въ часѣ облоги. 50 тысячъ войска стоить на поготовлю и жде приказѣвъ, готове кождѣ хвилѣ вточити рѣчки робѣтничон крови.

Надѣвѣ ся лѣтъ на мѣдѣ, та й лягъ безъ вѣчерѣ... Надѣвѣ ся російскій царъ на сына — престолонаслѣдника и зновъ завѣвъ ся зъ своихъ надѣвѣхъ. Царица занедужала сими днями небезпечно и привела не свѣтъ неживѣ дитя — опять дочку.

Зъ осередка житя Руси Украины, Кіева, надосѣла телеграфична вѣсть про заговоръ и утечу политичныхъ вѣзницѣвъ. Въ полудне дня 5. с. м. вѣзнь проходжуваля ся по подвѣрью кіевской вѣзницѣвъ подъ охороною багнетѣвъ. На даный знакъ окружили всѣ вояковъ, закинули имъ мишки на головы и 12 вѣзницѣвъ вѣспѣло утечи. Заалармовано всю полицію и жандармерію, досѣ одначе не зловлено утѣкачѣвъ. Пропали, мовъ камѣнь у водѣ. Догадують ся, що именуемъ добри уложеный заговоръ, а вѣзнь мусѣли мати приговорену помѣчь за мурами вѣзницѣвъ.

Ненавѣнн Англіицѣ хотѣть загарабати ще одну по луднево африканскую державу — Свезиландъ, котра рядила сама собою, а була подѣл покровомъ Бурѣвъ. На той основѣ загадуютъ Англіицѣ прилучити еи до своихъ шѣблѣстей. Е се крапна дуже плодородна, зъ величезными покладами камѣнного угля, богатыми копальными сѣблѣ, золота и дорогихъ камѣнѣвъ. Звѣдси нова охота грабежи.

Кроацкій студентъ въ Аграмѣ (Австрія) устроилъ мѣнъ тыжня грозу демон-

страцію противъ Сербѣвъ. Ту и тамъ прійшло навѣтъ до проливу крови. Студентъ вразъ изъ товнами Кроацѣвъ разбивали дома и склепы сербскіи. Полиція и жандармерія не могли дати собѣ рады и треба було завозвати войска.

Заворушенья повторили ся дня 3., 4. и 5. с. м. на провинціи. Войско ужило оружья и ранило поверхъ 150 людей (наибольше въ Госпичѣ). Богато демонстрантовъ арештовано.

Андрій Добосъ, членъ Выдѣлу „Р. Н. Союзъ“. Походить зъ Бодзаны. Уйлака, земелиньскои столицѣ на Угорщинѣ. Пріѣхавъ до Америки 1889 року, е сторонникомъ въ Lanaford, Pa.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Вересня,	11	Ч.	† Успѣи Іоана (пѣсть)
	12	П.	Александра
	13	С.	Полож. поаса Богор.
	14	Н.	13. Нач. Індіяты, Силкома
	15	П.	Маванта
	16	В.	Августа, Теостиста
	17	С.	Вангилъ, Мойсей прор.

— Десятого минувшого мѣсяця водбувъ ся „Емиграційный Конгрессъ“ въ Теннессѣвъ на Угорщинѣ. На конгрессѣ томъ радили малярскіи папки надъ тѣмъ, въ який бы се способъ запобѣчи тому, чтобы бѣдныи рускѣй та словенскѣй Янко не утѣкавъ до Америки, але зостававъ дома та робивъ за поваромъ на нихъ и ихъ дѣта.

И вѣрадили таке: що треба папшпорты лѣпъ на оденъ рокъ давати; за папшпорты брати большу цѣну; имати агентѣвъ, що намовляють людей до емиграціи, и больше жандармѣвъ поставити на колѣвѣхъ стаціяхъ. Чи помогутъ що тѣ лѣка, чи спиватъ емиграцію — трудно вѣдати. Се однакъ певно, що есѣль народови на Угорщинѣ було добре — вѣнъ не утѣкавъ бы за море. Дайте ему малярскіи папшпоре, его слухныи права, дайте ему добру заплату за его роботу, дайте ему справедливѣсть, а народъ певно не подумае о емиграціи. Вѣдъ кравды, здирства, зневаги втѣкне навѣтъ пѣсь — не то чѣловѣкъ.

— Галицкій Русины въ Меккезпортъ, Па. задумують купити церковь. Щастъ имъ Боже!

— Люде, що мешкали довшій часъ въ Passaic, N. J. кажуть, що тамонный оба священники вѣчно на проповѣдяхъ людей цекломъ страшати. До того оденъ зъ нихъ говоритъ до людей по словенски а другій буцѣмъ то рускимъ языкомъ, але такимъ, що и самъ его певно не розумѣе. Цѣканы мы, який пожитокъ для народа зъ такой работы?

— Питебурске братство, въ наслѣдокъ подпольнои агитации водступило водѣ „Союза“ щось 2 мѣсяцѣ передъ конвенціею, а недавно тому заложило свою самостоятельную организацию. Тыхъ самостоятельныхъ организаций множить ся мѣжъ Русинами що разѣ больше, а все выхадитъ зъ нихъ одно толькѣ додроблене силъ народныхъ. Чи вже нѣколи Русины не вылѣчатъ ся зъ того, що де ихъ двоухъ збере ся тамъ е три партіи?

— Коналитъ угля въ Брамвелъ, В. Ва. горять водѣ 8 охъ днѣвъ. Властители мѣйнѣвъ, якъ звычайно въ такихъ случаяхъ, звалюють вину на страйкерѣвъ. Одначе е доказы, що причиною огню булы „скебы“.

— Коли особовый поѣздъ зѣлѣзницѣ „Чикаго & Порт-вистернъ“ перебѣгавъ оногды коло Меридѣвъ, Вис. звѣявъ ся гурганъ и, наче легонькимъ перомъ, кинувъ его изъ шани. Двоухъ подорожныхъ нашло смерть, а прочій тяжко потовкля ся.

— Ще больше зѣлѣзничне нещасте случило ся минувшого тыжня близъ стаціи Бері, въ Алисѣвъ. Прогульковий поѣздъ, зложеный зъ 5. вагоновъ, выскочивъ изъ шани подчасъ наибольшого розгону и вѣвъ до пропасти, глубокою на 60 стѣпъ. Машина и всѣ вагоны разбили ся на куснѣ, наслѣдкомъ чого 30 подорожныхъ погнѣло, а 81 було раненыхъ. Лѣкарѣ говорятъ, що 29. а може и больше померъ зъ причины тяжкихъ ранъ. Безталанными жертвами катастрофы е самыи мурныи.

— Вынаходчикъ пафтовон лямпы, А. Меррисъ, померъ недавно въ державѣ Нью Джерзи, проживавши 84 роковъ. Нафтову лямпу, яку вынѣка уживае у насъ кождѣ бѣдакъ, вынаишѣвъ вѣнъ передъ 45 роками, пристосовуючи нафту до освѣтлюваня замѣстъ уживаного передше олію. Практичный вынаходъ розширювавъ ся вѣмъ по цѣлобѣ свѣтѣ, а про вынаходчика забуто. Ажъ смерть пригадала имя одного зъ добродѣѣвъ людства.

— Дня 25-ого августа выкопѣвъ ся коло Lethbridge, Alta, тягаровый потягъ въ котромъ було 500 воловъ. Два брекмены поклѣченъ и кѣлька паръ воловъ потовченыхъ. Шкода выносеать 1000 долларѣвъ.

— До Канады выѣде зъ Гамбургъ дня 4 Октября сего року 4 Василияны, трѣхъ свѣтскихъ священниковъ (мѣжъ ними о. Жолдакъ) и чотыри Сестры Службеницѣ. Всѣ они ѣдутъ на кошты митрополита Шенцицкого. Имена Василияны: Ломницкій, Строцкій, Дудикъ и Яншиевскій. Яку позицію займутъ ся мисіонарѣвъ взглядомъ царославныхъ и католикѣвъ годѣ наразѣ знати. Се однакъ певне, що если будутъ ити слѣдомъ о. Жолдѣка и брататисъ зъ Французами то далеко не зѣйдутъ, бо народъ водвернѣвъ водѣ нихъ. Въ Канадѣ такъ само якъ и въ Сполученныхъ Державѣхъ Русины повинны сотворити свою власну руску церковную организацию, незалежну водѣ католическихъ бискупѣвъ та ихъ прихвостнѣвъ.

— Небезпечну шапку розбѣйниковъ, котра водѣ довшого часу непокопѣла жителей повѣчнои Румуніи, удало ся выслѣдити румунскимъ властямъ. Приблизномъ розлѣдѣ справы показало ся, що головою шапки була молода, 22-лѣтѣта, дуже гарна женщина, що водзначалась наибольшою жорстокостію при всякого рода грабежахъ и убійствахъ. Еѣ закидають 68 убійствъ, 198 насильствъ, 648 рабункѣвъ и поверхъ 500 нападѣвъ.

— Дня 14-го Августа сего року старенькій о. Обушкевичъ волочивъ ся чомусь до Newark, N. J. Повеже въ томъ мѣстѣ е дуже мале число Русинѣвъ, тай знакомыхъ о. Обушкевичъ тамъ не має, цѣкавѣсть знати, чого властвоу потрѣбувавъ тамъ о. Обушкевичъ. Чи не ходивъ вѣнъ часомъ просити тамонного айриского бискупа, чтобы давъ ему напарію?

— У насъ е доказы на се, що о. Обушкевичъ має зносины зъ Канадѣйскими Французскими католическими попами. Чи се гарно?

— Зѣ страхомъ божимъ розказують собѣ людоньковѣ, будѣто-бы въ охрестности Олифанту появили ся два величезныи вузѣ (боа констрикторъ?), якъ кидаютъ ся на худобу, а навѣтъ на людей. Двѣ коровы мали еже задусити. Выглядае, се на бѣйку, хочъ бували вже случѣ, що въ Пенсилвеніи появлялись вузѣ подобныи до дуситѣлѣвъ. Одначе було се въ тыхъ часахъ, коли Пенсилвеніи покрывали величезныи лѣсы, а чѣловѣка лишь дѣнеде можна було найти. Днесъ що иншого.

— Страшенна буря морска лютувала минувшого тыжня вздовжъ побережа полудневои Африки. 38 кораблѣвъ було ушкоджено; 5 разбилось ся и потонуло, а 75 людей втратило житѣ. Шкоду обчислюють на миліоны.

— Зѣ полудневои Бразиліи пише оденъ Русинъ эмигрантъ до „Дѣла“. Зѣ початку тутъ у насъ въ Паранѣ було намъ пару роковъ такъ добре, що лѣпше не могло бы бути. Досталася водѣ тутешного уряду добру урожайну землю, а то 500 метрѣвъ въ ширѣ а 1000 метрѣвъ въ довжѣ. Плугами ще не оремо, толькѣ мусимо мотиками и сокирами на хлѣбъ працювати, та на доброй землѣ можна и такъ хлѣба нарѣботи. Бѣда толькѣ зъ тѣмъ, що тутъ грошій не маємо, не можемо спродати. Все страшно тѣне а що мы потребуемо купити, щось зъ одежѣ або сорочку, обуве, соли и т. д., то есть всео даже а дуже дороге, бо купцѣ назначують на нѣсо цѣну таку, яку самѣ хотять. Ще-жѣ до того въ нашѣмъ мѣстечку, Рио Кларо, купцѣ не платятъ грошѣвъ, лише дають въ замѣну свои рѣчи. Навѣтъ и тѣ люди, що мають добру землю, мусѣть за работою шыкуати, бо домова потрѣба выматѣе гропей на розмѣнъ тѣхъ рѣчи. А на кѣпскай землѣ то людямъ навѣтъ хлѣба не стае. Отже якийсь часъ були у насъ зарѣбки, то люди собѣ ними помагали. А теперъ у насъ робѣгы не стало, а якъ де трошка якои работы трафитъ ся, то дуже мало платятъ. Люди ходятъ по 40 а навѣтъ далѣ якъ до 50 милѣ и шукають за работою, але больша часть зъ нихъ походятъ, якийсь довгий часъ та й мусѣть безъ нѣчого смутно назадъ вертати до дому. Черезъ то намъ тутъ теперъ такъ погорѣло ся, що вѣдай нѣгде въ жадномъ краю горше не може бути.

Наше богатство.

Все що мы е и все що посѣдаемо, завдячуемо чинности нашихъ нервѣвъ; сила нервѣвъ е нашимъ богатствомъ. Небезпечно е обтяжувати нервы, бо они легко дадутъ ся зломити и руйнують наше тѣло и умъ, роблять насъ неспособными до физичной и умовон работы. Мы ледви можемо поняти, що лѣтне ослаблене, бракъ апетиту, розвѣльнене, бльоване и т. д. суть наслѣдками розстрою. Щобы додати новой силы нервѣвамъ, новой животности и вытревалости поручаютъ Тринера Американскій Еликсиръ Горкого Вина. Вѣнъ дѣлае впрѣсть на нервы, змѣцнае кождый органъ тѣла, выробляе богату кровь и нове мясо, дѣлае травлене правильнымъ и въ себѣ способъ запобѣгае розвѣльненю и затвердженю и лѣчатъ ихъ. Заживай его черезъ лѣто. На продажъ въ аптекахъ и у фабриканта Joe Triner, 799 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Познай Русине, куди тобѣ дорога.

(Дальше).

III.

Зъ того, що прочитались, впознали вы, братя Русины, яка есть послѣдняя цѣль такъ званой украинско-русской партіи: «Украинскихъ, галицкихъ, буковинскихъ и угорскихъ Русинѣвъ злучити разомъ, воскресити Русь св. Володымира, з'єднати ся якъ за часѣвъ Володымира Мономаха, встати усеѣмъ якъ за Богдана Хмельницкого! А всео се на то, чтобы засновати вольную, руску, хлопскую державу. Та тутъ не оденъ може й підскачить, якъ почуе те страшное слово „хлопская держава“.

Гей брате любый, Русине, чи те тобѣ мало того паньского ярма, якеся двигавъ только сотъ лѣтъ. Чи все лишъ на панѣвъ тобѣ робити, чи все маєшъ годувати своимъ потомъ и кровью дармождѣвъ, чужинцѣвъ?

Дежъ то ты твои руский пань, де твоя руска шляхта? Нема еи. Божъ руска интелігенція се не пань; се твоя кровь, твоя кость; усеѣ руский священники, лѣкарѣ, профессеры, адвокаты, и и. вышлись зъ подъ соломяной стрѣхи. Мы Русины, чи хочемо чи не хочемо, але есеѣмо выключно хлопскій народъ. — Зъ водкижъ взяти панѣвъ та чи потрібно? Може маєшъ ся кланяти польскимъ, мадярскимъ и московскимъ дѣдичамъ та просити, чтобы были ласкавы назадъ панщину завести. А може ерусалимску шляху, жидѣвъ, закличемо, чтобы надъ нами сходили панувати? И безъ напоси просьбы сй пейсатй павки выскають нашу кровь, забирають нашъ грунтъ, пускають насъ зъ торбами.

Але таки не оденъ, коли буде се читати, покаяе недовѣрчиво головою, не буде вѣрити, чтобы безъ панѣвъ можна жити. Тому мы оттакъ собѣ розмѣркуймо: Яка користь изъ панѣвъ а яка изъ хлопѣвъ та робѣтниківъ.

Представмо собѣ село, де с самі пань, а нема нѣ хлопѣвъ нѣ робѣтниківъ. Шкобы они вдѣляли? Зъ холоду погнули бы зѣ всеѣми паньскими примѣхами. Хотѣбы на полу и готове збоже у кошахъ стояло, пань не знали бы, якъ го змолотити, водвѣяти та якъ змолоти та хлѣба спечи. А чи можна собѣ представити ясновельможный графинѣ, княгинѣ та павѣ, чтобы они своими бѣленькими рученьками доили коровы, безрогамъ жѣти подали, серна, мотыку до рукъ взяли; такъ они навѣтъ вартити не вмѣють. Не паньскій руки возьмутъ за косу та за пѣкѣ, не бачимо на новѣ нѣ при мулярскій нѣ при тесельскій або столярскій работѣ. Не пань пострѣже вѣвѣю, а нѣ не выробити сукна. Однимъ словомъ то, что называемо панствомъ, е то люде нездарный до нѣякой работы, зъ котрой справдѣ е якійсь пожитокъ. Во панѣ не бу де а нѣ докторомъ, а нѣ професоромъ а нѣ священникомъ; панѣ то е такіи чоловікѣ, що нѣчого не вмѣе, лише красно заговорити, красно ся убрати, фийно мешкати и фийно з'ѣсти и котрый гадае що лише вѣвъ е чоловікомъ, а усеѣ робучий люде то худоба, котра на него працювати мусить.

Про жидѣвъ шкода й говорить, бо се кождый признасть, що уже крайный часъ перестати бути „жидовскими Иванами“.

А теперъ подѣмъ до села, де нема а нѣ одного пань, хотѣбы на насѣне. Хлопы управляютъ рѣлю, до старчають збожа, мяса, вовны, шкѣры п. т. п. Ремѣсники и другіи робѣтники перероблюють вовну и ленъ въ одежу и шмате, изъ шкѣры роблять обувь, будують хаты, изъ копалень добувають угле и металъ, котрый знова у фабрикахъ перероблюють на рѣжній пожиточный зарплатѣ. Интелігентный сыны робѣтниківъ и хлѣборобѣвъ суть докторы, священники, учителями, инженерами и т. п. — однимъ словомъ усе, чого потрібуе чоловікѣ, усеого достане въ робѣтникахъ хлѣборобѣвъ сполѣ. И чи потрібно имъ пана надъ собою? Нѣ! они обходяться безъ него цѣлковито.

Та непотрѣбно розписавъ ся я оттакъ, божъ вы американы Русины на своихъ очехъ бачите подобный порядокъ въ Сполученныхъ Державахъ. Чи е тутъ який князь, шляхтичѣ, графы и т. д. е хита ты панки зѣ старого краю, що покралі грошѣ та втѣкли зъ Европы на тое, чтобы не умѣючи запрацювати честно на кусникъ хлѣба, зѣстати тутъ вѣлоцогамъ бозамъ.

Та е деяки людѣ мѣжъ нами, котрі все дурять народъ тымъ, що мы, кажутъ, Русины повинны шанувати свою „тысячелѣтнюю исторію“, пованійсьмо хотѣти таковъ Руси, якъ була тому тысячу лѣтъ назадъ, зъ князями, боярами.

Се тумана пускають сй политичный цыгане. Божъ самі зважте, якбы то выглядали ты тысячелѣтній порядки нынѣ. Хлопъ, робѣтникъ не значабы нѣ; сяду и волю мабы лишъ той, кому доля пощастила бы уродити ся паномъ, бояриномъ. Замѣсть польскихъ панѣвъ, досталось бысьмо своихъ власныхъ, котрі такъ само шкѣру бы лупили, якъ тысячу лѣтъ назадъ бояре. Лежаного хлѣба и панованія захочуе ся тымъ нѣбы то Русинамъ, котрі вдыхають до давныхъ порядковъ. А що теперъ панство въ Росіи має найбільшу салу, они радѣ бы всеѣхъ Русинѣвъ туды загнати, бо собѣ мѣркують что они тамъ стануть разомъ зъ панами даремный хлѣбъ жѣти. —

Н. Струтинскій.
(Дальше будет).

Зъѣздъ!

Визитаторъ о. А. Годобай розѣславъ ось такой картки (тымъ разомъ въ языцѣхъ по добнымъ до російского):

„Слава Иисусу Христу!“ Всечестивѣйшій Отцы, Возлюбленныи брати!

Ведли установленія подѣмоимъ предѣдательствомъ 20 го юлія 1902. года по державного собора — здѣсь прибавленно засылаю Статуты „Самоуправленія Гр. Кав. Церквей въ Сѣверной Америкѣ“. Прошу извольте въ першую недѣлю цѣлю сѣю справу потолковати вѣрникамъ — и созвати ихъ на засѣданіе и тамъ предложити имъ сѣи Статуты для трактованія — и желанія вѣрниковъ — что переѣмъны одного или другого параграфа протоколярно до мене заслати. Такъ само, прошу извольте вѣрниковъ

ословити что бы выбрали одного делегата на ближайшее засѣданіе — и ему оденъ примѣрникъ записки ка передаати разомъ съ полномоченствомъ подписаннымъ мѣстнымъ духовникомъ яко предѣдательствомъ церковного засѣданія и Радѣ Церковной и секретарю Радѣ Церковной и печатію церковною снабженномъ. Кожда церковная громада має выбрати и выслати одного делегата — котрый має быти нашего обряда вѣрникъ — має знати читати и писати тере зного, морального жия и чистого характера чоловікѣ.

Высланный делегатъ має быти уполномоченный — заявити намѣреніе и рѣшеніе своей церковной громады. Что до приступленія — Самоуправленія — ближайшій соборъ всеѣхъ священниковъ, которыхъ сесамъ ласково зываемо — и делегатовъ всеѣхъ церковныхъ громадъ, делегатовъ ведля рѣшенія скрантонского собора отбудется въ Газлетонѣ. Па., 21-го октября 1902 год а.....

Всеч. Отцы, любезныи брати! Великоважно се дѣло и знаменито такъ для насъ вѣрниковъ, нашей св. матери церкви и нашего обряда, якъ и для будущности нашей церкви. Съ щиростію и переданностію готовъ я все съ помощію Божіею здѣлати для блага нашей ов. церкви и нашего вѣрного народа. Прошу и Васъ Всеч. Отцы, извольте сему важному дѣлу достойно часу и трудовъ пожертвовать — и вашему паству врученыхъ вѣрниковъ просвѣтити о нужности потребности и пользы сего то освоенія намѣряющаго „Самоуправленія“. Напомните ихъ, чтобы откинули всякія посторонныя, подстреканія, подозрѣнія, бунты — вмѣстѣ предъ очима только благо и будущность нашей св. матери церкви и нашего св. обряда.

Божіе благословеніе да будетъ со всеѣми нами и сь намиѣмъ св. дѣломъ.

Дано въ Скрантонѣ, Па., въ день Успенія Пресв. Дѣвы Маріи 28-го августа 1902 года.

О. Андрей Годобай, Каноникъ аббасъ, Апостольскій Визитаторъ“.

Про сѣю водозву, якъ таковы про статутъ „Самоуправленія“ — скоро лишъ достанемо его — поговоримъ другимъ разомъ.

Дописы.

38. ЛИСТЪ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

До исторіи сегоднѣшняго страйку.

Страйкъ русскихъ хлопѣвъ у сѣхѣдой Галичцы зъ вышкомъ колькохъ сѣлъ уже усюды покинчивъ ся и то, что найважнѣе необходимо страйкующихъ. И коли взяти на увагу, что се страйкувавъ пардѣ, котрый не привыкъ до партійной кривости, межъ котрымъ по крайній мѣрѣ половина не вмѣчати, котрый „сильный сава сего“ старали ся всеѣми силами настрашати, анехотити, водобрати вѣру въ побѣду, амути до працѣ на давныхъ условіяхъ, на котрыи сараждали жандармовъ и войско, зъ поможѣ которого всеѣхъ свѣтлѣйшій о данипѣ замыслили сейчасъ до арешту, однимъ словомъ: коли взяти на увагу всеѣхъ та обставины, веситой нечужанъ гнетъ зѣ стороны звязаного зъ польскою шляхтою правительства, таѣ терроръ, середѣны одного или другого параграфа протоколярно до мене заслати. Такъ само, прошу извольте вѣрниковъ

не стало бы и на пыль двохъ рукъ. де люде въ насѣдокъ не достать всякой організації. въ насѣдокъ своихъ бѣдоты и въ насѣдокъ хриѣвства сусѣдѣвъ не могли выдержати страйку, всеѣ страйкующіи громады поыгравали. И, якъ на першій разъ, выиграли не мало, бо коли передъ страйкомъ денна платня робѣтника высылала 30—80 сотикѣвъ (водповідно до поры року, работы и пола робѣтника, бо жещици навѣтъ за такую саму роботу достають меньше водѣ мущинѣ плати), то теперъ выносите она 50 сот. — 1 кор., а денуды лѣтомъ доходить навѣтъ до 2 коронѣ. Очевидно, что въ порівнаніи зъ зарѣбкомъ французского, англійского и американского робѣтника зарѣбокъ нашего хлопа все еще таки дуже пужденный, але въ порівнанію зъ тымъ, что було передъ страйкомъ, се величезный поступъ.

И коли лише теперъ хлопы не закладали рукъ, а наученіи досѣдомъ організували ся, абы имъ було легче переносити страйку, то ще два—три страйки и водносинны въ нашѣмъ краю были бы зовѣмъ нашамъ.

Колько сѣлъ и колько людей страйкувало, на се годѣ докладно водповідати, однакъ мы не прибѣлшимо нѣчого, коли скажемо, что страйкувало надъ 100.000 людей въ больше якъ 400 громадѣхъ сѣлудичныхъ 24 повѣтовъ: Бобрка, Бережаны, Богородчаны, Борщѣвъ, Броды, Бучачъ, Городенка, Городокъ, Гусатинъ, Заѣщаньки, Збаражъ, Золочѣвъ, Камѣнка стружизова, Коломыя, Львовѣ, Перемышляны, Подгайцѣ, Рогатинѣ, Рудки, Скалатѣ, Терембовлѣ, Тернопѣль, Товмачѣ, Чортковѣ.

Очевидно, что въ пѣ одномъ зъ тыхъ повѣтовъ не обійшло ся безъ войска, а декотра, пр. Гусатинскій, выглядали подчасъ страйку немовъ подчасъ войны... Про жандармовъ пѣного й говорити, тыхъ у кождѣмъ сѣлѣ було повно. Арештовано за страйки коло 4000 людей, зъ котрыхъ досѣхъ е и теперъ сидитъ на арештахъ, а нѣхъ родины примирають голодомъ. Хто зъ интелігенціи зѣдѣвъ на агітацію въ страйковѣхъ теренѣхъ, того такожъ не минуѣть хочъ колькоденный арештъ.

Спеціально-жъ годѣти ся агада-ти про арештоване п. Михайла Петрицкого, котрый агітувавъ въ Гусатинскомъ повѣтѣ. Арештували його въ Гусатинѣ, а опѣсля перевезли до Тернопѣля. Видати, что засудити нема його за то, хотѣли його хочъ въ сѣдствѣхъ порядно выдержати и пустили а нѣ тоді, коли вѣвъ 8 днѣвъ не принимавъ нѣякой стравы, а 3 днѣ навѣтъ и воды не пивъ. А пайсужитѣе те, что про сѣю справу нѣхто зъ тернопѣльскихъ „патріотѣвъ“ навѣтъ не давъ знати до газетъ, и чодовѣ, мѣгъ быть навѣтъ ужети голодною смертію безъ вѣдомости тыхъ, за котрыхъ мучивъ ся...

Згадаю такожъ про арештоване п. Ватова Демянчука, котрый нѣ часть водѣ 1900—1902 р. бувъ спѣворѣтникомъ „Діла“. Подѣвсесу сего року покинувъ вѣвъ працѣ въ „Діла“ задалъ тяжковъ недугъ, а коли выѣхъ страйкъ выслало его „Діло“ яко своего корреспондента въ Перемышляньскій повѣтъ, де його арештувано два разы. Ну, се звичайна рѣчь, и кобы не те, что те саме „Діло“, котре и Демянчука выслало въ страйковѣхъ теренѣхъ, заявляло опѣсля, коли польскія газетѣхъ писали про п. Демянчука якъ про спѣворѣтника „Діла“, что воно зъ п. Демянчукомъ не має нѣякого сѣльного, кобы не отсей доганный поступокъ „Діла“, то мы и не згадували бы про се. Не знати, чи дуже далеко заѣдуть панове зъ „Діла“, коли будутъ вырѣкати ся людей, працюющихъ для народнои справы... Загаломъ арештованныхъ за страйки суды увольняють, лишъ въ рады-годы засудятъ когосъ, але то вже такъ бѣзично, на колько жѣ-сильнѣе тяжковъ вѣзничѣ, немовъ бы

хотѣли за всеѣхъ увольняющихъ по-стѣсти ся.

Своими розмѣрами зробивъ сей страйкъ велике вражѣе далеко поза-граничными Галичцы, а навѣтъ Австріи. Розписуваам ся про него широко всеѣ газеты австрійскіи и газеты пѣмѣдного цесарства, згадували газеты швайцарскія и французскія, — и то всеѣ по большѣй части прихильно, что виправляло польско-шляхотскія газеты въ Галичцѣ въ правдѣву скаженину.

Вѣдѣньскій социальный демократы скликали зѣ нагоды страйку двѣ величезныя робѣтничѣхъ зѣбѣровъ, на котрыхъ не жалували саѣвъ „по-хвалы“ (зѣ другого кѣнца) для польскои шляхты и правительства.

Польску шляхту страйкъ сѣй таки добре перестрашавъ и вона и по нынѣшній дѣнь розписуе ся по газетѣхъ, что коли правительство не дастъ тѣй до помочи войска и шибеницѣвъ зъ катомъ, то незадовго значуть хлопы бити панѣвъ. Кобы хочъ справдѣ дѣли ся якъ найшвыдше отсей слова!... Бо то выходитъ на таке, что еще нема чого, а вже кричать...

Теперъ колько саѣвъ про исторію страйковомъ агітаціи. Радикалы на партія водѣ самого початку своего истнованія [1890 р.] говорили селянамъ про страйкъ, а сѣлѣпѣйше зачала агітувати за страйкомъ водѣ 1897 р. Того року зачавъ радикальъ Вячеславъ Будзиновскій выдавати газету „Праця“, въ котрой писавъ широко про страйки въ кождѣмъ числѣ, а потѣмъ выдавъ тѣ свои саѣвъ въ о-кремой книжцѣ п. з. „Хлопскій страйкъ“, котра розойшла ся въ 1500 примѣрникахъ. Того самого року зачавъ писати ширше про страйки органъ радикальной партіи „Громадскій Голосъ“, а його редакция выдала такожъ книжочку п. з. „Страйки чи бойкотъ“, написану Семеномъ Вѣтникомъ и д-ромъ Иваномъ Франкомъ. Такожъ на зѣздѣ радикальной партіи въ 1897 р. бувъ рефератъ про страйки, и зѣздѣ по промовѣ референта Вячеслава Будзиновского ухалявъ подготавляти селянъ до страйку.

Колѣ-жъ деяки зъ радикаловъ перейшли до партіи народовѣвъ, перемѣняючи сѣю стару, лѣвыи ды-хачу руину на партію национально-демократичну изъ сильно зради-кализованую програмоу, то и та партія на своихъ зѣздахъ въ гру-динѣ 1901 р. ухаляла на внесене-бувшого радикала. Будзиновского ужити страйковѣвъ въ борѣбѣ зъ польскою шляхтою.

Теперъ агітували вже за страйками радикалы, социальный демокра-ты и национальнѣ демократы.

Колѣ вже страйки выбухли, рус-кѣ студенты выдали и розѣсала въ 20.000 примѣрниковъ брошу-ру Семена Вѣтика п. з. „Якъ по-стунати вѣ часѣ страйку?“, а на-циональнѣ демократы розѣсала бро-шуру Будзиновского, котру выдано вѣдуге.

По страйку редакция националь-но-демократичной „Свободы“ и рус-кѣ студенты порѣсали по всеѣхъ громадѣхъ циркулярѣ зѣ пытаніемъ про причины и переѣбѣ страйку, абы можна було мати докладный обзоръ цѣлого руху.

Першу водповідъ на пытаніе „Свободы“ прислало село Чѣховъ Бучацкого повѣта. Въ той водпо-вѣдѣ читаемо мѣжъ иньшими, что першій разъ про страйкъ доведѣла ся Чѣховѣ водѣ Петра Новаков-ского, селянина зѣ Торковѣ подѣ Перемышлѣ, котрый въ 1898 р. принѣвъ до насъ брошуру Буд-зиновского.

Отсей фактъ насувае намъ ко-лька увагъ. Весною 1898 р. мали водбути ся доповняющіи выборы до парламента зѣ хлопской [IV.] куріи округа Бучачъ-Чортковѣ. Дѣсѣ такъ въ марѣ принесли газеты звѣстку, что выборы вже за колько ты-жѣнѣвъ водбудутъ ся. Отся звѣстка заскочила тодышнихъ народовѣвъ [партію Романичука] зовѣмъ не при-готованными и вони звернули ся до заряду радикальной партіи, чи радикалы не поставили бы своего

кандидата. Радикалы сейчасъ про-голосили кандидатуру Будзиновского, котрый тоді живъ у Черновцахъ, а на агітацію за тоу кандидату-роу выѣхали Семенъ Вѣтикъ и Пе-тро Новаковский. Коли однакъ по-казало ся, что выборы мають вод-бути ся доперва за пару мѣсяцѣвъ, народовѣ схрупили и поставили кандидатуру своего проводира Ро-манчука. Будзиновскій перейшовъ тымчасомъ на спѣворѣтника до народовескѣхъ газеты „Діла“ и не хотѣвъ кандидувати противъ Ро-манчука. Вѣтикъ и Новаковский вы-ѣхали зѣ повѣта, а Романчука, ко-трый майже не агітувавъ за собою, проваливъ ся при выборахъ.

Лѣшилися изъ той сумнои исто-ріи только два сѣлѣды: Новаков-скій пересѣлѣвъ въ Велицѣвъ вѣ арештъ въ Монастырскихъ, и за-нѣсь идею про страйкъ въ темнѣ села... Арештъ присѣхъ на нѣвъ. а його праця не лишила ся безъ насѣдковъ...

Такихъ примѣровъ найдете бога-то. Де лишъ зачинали агітувати радикалы, всюды имъ клали надов-цѣ колоды подѣ ноги. Доперва те-перъ починае показувати ся, чого вѣрта була радикальна агітація для нашего селянства, и якъ высоко-стоили бы нашѣ сѣляне теперъ, ко-ли-бъ на радикальную партію не-були такъ уѣдали „патріоты“ всѣ-кой масти...

26. Септіля. 1902 р.

М. А.

Зѣ Мейфилдѣ, Па 30. Авг. 1902

„Блаженный мѣротѣсрды-яко тѣи сынове Божіи паре-кутъ сѣ!“

Такъ сказахъ Иисусъ Хри-стосъ. Шкожъ се значить? Роздумайте добре надъ тѣми словами любезный чита-тель: Щасливый тѣи, что межѣ людьми, межѣ народами ро-блятъ мѣцъ згѣду и спокой. А чи оно такъ есть? Най-больше сварѣвъ, прозывки, обмовы, ненависти, и. т. д. Хтожъ тѣи сварѣвъ, тую не-нависть робятъ? Ото тѣ люде котрі щодня въ цер-кви молятъ ся: „О мирѣ всего міра у Господа про-симъ“. Они молятъ ся, але собѣ инше мыслѣть. Она собѣ думаютъ, яку бы то обмову выдумати на ближ-ного своего а то такій, що повиннѣ старати ся о спо-кой, чтобы колись стали сѣ-сынами Божими. Власно по-пы такъ роблятъ! Можуть они надѣятисѣ сынами Бо-жими бути, коли они зроби-ли такую ненависть, такую об-мову, что ажъ земля дро-житъ и то межѣ родными дѣтѣми, межѣ нами Русина-ми, сынами родной матери руской. Отже старайтѣся всеѣ бути миротворцами, що-бысье ся стала колись сѣ-нами Божими. А при томъ шануйте свою праѣдну матѣрь руску, не вырѣкай-те ся своего власного име-ни, бо хто вѣтца матѣрь забувае того Богъ кирае! Пригадай собѣ гдѣсь ро-динѣвъ ся, гдѣсь выховавъ ся, гдѣсь учивъ ся, и якими-були твои родичѣ якъ не Русинами! Для того кождый здорово мыслящій не пови-ненъ себе знати москвофу-ломъ, нѣ кицапомъ, нѣ ра-дикаломъ, нѣ Украинцомъ, нѣ велико-русинцомъ, нѣ мѣ-лорусинцомъ, лишъ чисто по-винненъ зваги себе, Русинѣ! а больше нѣякъ. Щобы и сѣ Русины такъ ся звали, то-гда запановавъ бы миръ и любовь межѣ всеѣми наро-дами котрі признають ся до руского имени. Дий Госно-ди, чтобы и у насъ тутѣ въ Америкѣ являл ся мѣи-отворцѣ, чтобы визначили, чтобы народѣ по-мирати, чтобы разъ запано-вавъ миръ и любовь, бо и-накнѣсѣ ягнутъ на себе вѣчне прокляте а будутъ зватисѣ сынами нѣякой темноты.

Ст. Т. лѣ-часть П. Н. Сою а

37 Elm Valley, Man. Canada,
Водповідѣ п. Евсеулюки зѣ E-
thelbert, Man. Canada.

Грубо мылите ся п. доп. что хитрый попка радикалы пи-сали розмову Канадѣйско-русскихъ фармерѣвъ руского бечлера, чи якъ вы называ-ете „бѣтари“. Я привимаю и-такѣ назвиско, бо знаю, что чоловікѣви молодому, а до-того ще не ученому, неве-лика штука стати бечеромъ. Але головѣ свѣдой, а ще до-того посвященѣой, якъ вашъ святитель и богомолецъ водѣ „Не-Правды“, котрый про-вадитъ бетрѣтѣс, якого ще нѣхто у Америкѣ не прома-дѣвъ то ажъ за велика штука! Я казавъ, что грубо мылите ся на попкахъ, а ще грубше помыслилисе ся на фарме-рахъ, что у Канадѣ нема больше якъ 10 тысячъ людей, что знаютъ вашого Обунке-вича, и что подобны розмо-вы не провадятъ ся у Ка-надѣ. Якъ видно зѣ тои до-писѣ, то въ поза Ethelbert свѣта не бачили, бо на на-пѣой малѣй колькопинѣ есть насъ 7, что знаемъ Обунке-вича такъ добро, якъ тую вѣтерницю, что була дѣ-лѣтъ тому назадъ, что зѣби-рала гнѣ и п готѣлѣ подѣ-свое напанѣе, цѣ-бѣ бѣд-нымъ нарѣбѣти личѣ на д-вѣ-гій часѣ. Розмовы прома-дѣвъ мѣи есеѣдѣи и будутъ провадити, бо есть обича-юкъ розказати правду дру-гимъ. Во чоловікѣ котрый небувъ у Нью Йорку, або Бруклинѣ той не мѣгъ бачи-ти довготы бруклинского моста. Однакъ люде, что бу-ли на томъ величезномъ мостѣ бачили его довготу, широту и высоту, можуть о его величизнѣ розмалѣти и другимъ розказати, котрі ще не бачили и не чули зѣ-такъ пѣтучну роботу. А по-неже я рускій бечлеръ и мѣи есеѣди фармерѣвъ знае-мо вашого святителя яко Американского Юду, ко-трый хотѣвъ запродаѣти О-лифантѣску, руску цер-ковъ латаньскому епи-скопови, а цвинтиръ за-продавъ, то можемо розмов-ляти и писати тое, чтобы знали всеѣ госнодарку вапо-го святителя. Мы знаемъ ще зѣ старого краю яко су-сѣды вапого отчѣнька зѣ повѣту Новый Сѣвѣчъ, и Горлицѣвъ знаемъ яко неспо-койного мофувача и чолові-ка воднѣсговного. А ще лѣ-пше знаемо его твердо-руссесеску москвофулу-ску 12 цѣтѣлѣтнюю прино-у Америкѣ, котра вонѣи на-цѣлѣй свѣтъ. Найменша дѣтина буде его уважати за найбольшого зѣбродяра у Американского руской не-торіи. Только вы доп. „Не-Правды“ и вапѣа компанія уважаете такихъ за людей чѣсныхъ, и праведныхъ, и якъ разъ теперъ маєте чѣны-п. Евсеуля сѣровадѣти до Ethelbert вапого добрѣ дѣя. Только остерѣгаю напередъ, чтобысье до насъ не пусти-ли, бо бы кѣтѣла дала робо-тѣ женимъ мѣи хъ есеѣдѣвъ; мѣтѣла зѣидѣсь и у мене, только на жалѣ жѣтѣнки нема у руского бечлера; ще гу-ляе по Winnipeg-y! Вы Евсе-уля Обункевича не знаете, бо если бысье знали, то бы-сте писали правду, хотѣи, бы-и у „Не-Правдѣ“, хита что маєте имя хр...!! А теперъ маєте спѣособѣсть зарѣбити \$10, если вынайдете голосѣ до святительскѣи пѣсени, ко-три шовтарѣ ся за кождымъ пунктомъ: „Богохулы, ради-калы, анархисты, социалы“. Штуки великои нема для васъ вынайти голосѣ, спѣ-тайте композитора, то вѣнъ-вамъ подѣдасть голосѣ. По сѣ-

ся не знаєте, а хотіли бисте знати то той святий має таку трубку, що як задує, з одного кінця то на другий виходить такий голос: „Хи...! і \$10 вже випиш!“. Если хочете знати мислених і мій мис, то не потребуєте просити Ред Свободы отов. Як тільки будете тру вид ди тресні, то прийдіть акрос ди прери на Elm Valley, Map. до руского молодого бетлера в гостину! Вечер.

Зь Pittsburg, Pa. Sept. 3 1902.
Як відомо всі часописники мають своїх агентів, котрі їздять поміж народами і стараються придбати як найбільше підписників для тої газети, колектують старі довги, приймають адвертаменти (оголошення) і т. п.

Редакція „Свободы“, наш руский часописник і орган Р. Н. Союза вислала мені яко агента а при томі головний уряд „Союзу“ надіслав мені право призначити нових членів до Союза так старших як і дити, зкладати мислених братів, словом старати ся, щоб наш руский народ розтриснений по всіх державах злучив ся в одну правду широкую організацію Р. Н. Союз.

Коли я вже пустив ся в дорогу як такий агент, якось мимоволі приходила мені гадка, що я не потрафлю нічого або дуже мало зробити між нашими пародами, котрий є подібний на партію великого рода, але переконали ся, що це живіть Русини, котрі мають правдиве руске серце, котрі звичуть кої єсть их ворогом і на роду по просту туманять і заставляють, а хто старе ся его просвітити і підвинути, щоб стояв на рівній степені з другими просвіченими пародами.

Першим місяцем моєї проби, вибрав я собі околицю Питсбурга. Довів давни ся, що дня 11-го Авг. справляє бр. св. І. Крестителя вь МакЕспорт, Pa. бал в нахому руском церкві, похваляв там з кількома Русинами зь Питсбурга. На бал зібрався багато народа руского, були також Словаки і Поляки. Забавляли ся дуже гречно і весело, так що аж любо було подвинути. Не так як на декотрих руских забавках, где дуже легко приходять до сварок, визиваня і т. д. Председатель Р. Н. Союза, о. М. Стефанович зь Питсбурга промовив до людей поучаючи заохочуючо, при чім представив і мене, та обясняв пощо я до них прийшов.

Потому шло мені вже дуже гладко, люди запрашували мене на гостину і вєвда принимали мене щиро і отверто. Охотно записували свої дѣти до „Союзу“, купували руский книжочка, котрі маю до сподання, були навіть такі, котрі хотіли самі вже вь Союз, записали свої жєни в дѣти.

На жадане членів мислених братів забавив я вь МакЕспорт аж до сѣдуючої Недѣли, щоб бути на их митингу. На митингу також обійшло ся без галасу і крику як се на наших митингах буває. Радикально над своїми справами а папав там єдність і згода.

Чувь я також, що МакЕспорт-чане хотять побудувати свою власну церкву, для того бо Угорцане зь котрими до одной парфії належать, не хотять признати им жадного права. Можна смѣло сказати, що если зачнуть своє дѣло вь такий згоді в єдності, яку у них бачив, то певно що праця их не буде даремна, чого им щиро живу. Такамо вь имени „Союза“ складаю имь сердечну подяку а именно п. М. Грацанови и П. Леснякову за их труды и охотну помощь.

Зь МакЕспорт поїхав я до других поблизких мислених якт, Манович, Вебстер, Монесев, Ростривер, Вел-Верноп, Прайдефил, Чарлерой и Донора. Там хотіли нема вже так багато написати Русинів, такі мають свои братства, котрі належать до Союза, як вь Монесев, Прайдефил и Чарлерой. Там також прийняли мене охоче, купували поучаючи книжочки, записалось кілька членів до Союза так що можна сказати, що я не на дармо до них прийшов. Лучилось мені також сподати таких Русинів, котрі не тільки що належать до чужих організацій, ба навіть не хотять вже чи встѣдають ся по руски говорити а на запитане чому, викручали ся як могли, кажучи, що они вже при звичаєні по словенски гуторять.

Чи то не встѣд, не ганьба для наших Русинів? Чи жє єсть можливим, свою родну бесѣду, котрої нас намага родна мати вчила, забути? Щось подібного, аж вѣдно писати. Вь Чарлерой и околиці, вєв галицкій Русини зь малими винятком, котрі належали перше до церкви унѣтєскої разом зь Угорцанами, по неже не могли згодити ся, щоб був хотай дяк зь Галичини, щоб навчив хорального співу і по нєже Угорцане сказали, що „зь Поляками (галицкими Русинами) за плот“, — водлучили ся вѣд Угорцан и пристали до православних. Розумѣє ся, були там страшна агитація, зь котрої скористали Москвофилы. Мені здає ся, що наш Русин не зовсім добре собі поуступили, бо чомужь конче піхати ся під дачє ярмо? Чи жє мы вже так слабо стоим, що не потрафимо самі собою радити?

Шкода, що нема вь той околиці більше наших щиро руских патріотів священиків, котрі бы могли наш народ на правду до дороги напровадити.

О дальших своих пригодах и непригодах напишу пізніше.

Теодор Лабовица.

НОВИНКИ.

— Пам'ятайте на Руско-Народний Дом вь Питсбурзі вь Америці! і пам'ятайте жертви до нас! під адресою: Mr. Lazor Syrota, 42 Washington, Yonkers, N. Y. а на развѣд уїдодати о тій секретарі під адресою: Mr. K. Kiscow, 14 Essex Str., Jersey City, N. J.

— Американський каролаві заснували зь почини свого єпископа „роботничий фонд“ до котрого збрали щось понад 100 доларів.

— Вулкань Мт. Піле, на острові Мартиніці, почав зновь выбухати зь страшною силою і зинцив кілька сѣл. Сям разом побѣда выказу французкого правительства, погубило вь катастрофѣ 1000 осіб. Нещасий бул приспаный горничий пономѣл, подупеный сѣрчаними газами, або потопились вь флях моря, котрі тоді злило побереже острова. Число рапєних доходить до 1500.

— Слѣдуючого мѣсяця поїдуть галицкі Русини під проводом митрополита до Риму, а 24—26 будуть на аудієнці у Папи. Коли жє ще Ледоховскій профект Пронаганди для розширення вѣри, складали Русини всю бѣду на него — побачимь чого тепер по смерті Ледоховского Русини вь Римі добють ся...

— Русини вь Бразиліи. О. Мартинюк, мисіонарь який звидѣв вєв колоніи вь Паранѣ и переспѣдав вєвх дорослих колоністів, подає такий статистичний цифри що до числа руского населєня:

- 1) Вь Прудентісіє живе понад 10.000 Русинів.
- 2) Вь Ріо Кларо 8.000
- 3) Вь Агуа Амарелу 4.000
- 4) Вь Люсепѣ 4.000
- 5) Вь Жангадѣ 3.000
- 6) Вь Куритибѣ 1.500
- 7) Вь Иларанга 700
- 8) Вь Кастеліану 100
- 9) Вь Марцеліанѣ 200
- 10) Вь Санта Варбара 100
- 11) Вь С. Анна и Контенда понад 200 Русинів.

Прочих Русинів, розсипаних по мѣстах, мѣсточках и портах так Паранѣ як и сусѣдних провинцій, оть примѣром вь станах Ріо Гранде до Суль, Санта-Павлу и Санта Катаріна при плантаціях кави живе около 10.000. — Вь сю рахубу не вчислєв зовсімь поселєнцѣ вь Аргентинѣ, де живе тожь около 10.000 Русинів. Мѣж вєвми параньскими колоніями зь осередком можна уважати мѣсто Куритибу.

— Двадцять тисяч тєслѣв застрайкувало вь Нью-Йорку. домагаючись підвищення платнѣ зь 4, на 4 долари и 50 цент. денно за 8 годін працѣ. Около 4000 тєслѣв вже вьтратило страйк.

— Слоні є иньодѣ великими збиточниками. Сими днями їхав поїзд желѣзничий до Гамбурга. Нараз вь полі коло Оснабрік потигнув хтось за алярмову лямпу и поїзд стагнув. Всѣ перепудили ся, а кондуктор зачав шукати причини. Нараз відозвав ся свѣгнал другій рѣз. Аж тепер показало ся, що то надужити алярмової лямпы допустив ся слон зь цирку Вупа, котрого тым самим поїздом перевозено до Гамбурга.

— Зь роздѣлєних „Свободою“ грошей страйкерских доручив о. Макарь зь М. Carmel, Pa. сѣдуючий суми: Горошкови Іванови \$2.50, Якубкови Мих. \$2.50, Федяковичи Ільковичи \$2.00, Ю. Хиліак зь Олпфанта, Пн, роздѣлив а згодо братства гроші так: П. Домашковичи \$2.00, Ів. Прибиловичи \$2.00, З. Миларикови \$2.00 и Ю. Живанови \$2.50.

Вєв, що побрав до розпродажи Калєднѣ „Союз“, нехай сѣчась зробить рахунок и пришлє до редакції „Свободы“

За рідний край.

(Дальше).

Нараз сєредь тої святочної тишини, напрасно лєнули отворивши ся двері и до алькіра быстро ускочив козак.

„Пане сотнику“ — звернувшись до газды — „скопилось лихо.“

„Яке?“ аж підскачав Пупкар.

„Палѣнка вбито.“

„Та хто такий, яка причина?“

„Палѣнка прозавъ Ничая недоляткомъ“ та що нюхаєсь зь Лихами; не вторивъ Василь, зачались рубати. Не вєспіли люди розборонити та оть Палѣнку у свѣтлиці остатній дух спускає.“

„А Ничай, а той гульвєса де подѣв ся? Такъ то умѣ пошанувати вѣд гостину?“

„Якь народ побачив нещастє, заступив дорогу Василь, щоб пократи за чоловѣковбїство. Але той, мов вѣд собак обгнавъ ся, скочив на коня, поминий якъ звали!“

„Но пора гаятєсь! Сѣчась сѣдлай Максимє коня, зєри кількох хлопцѣв та вь погоню! Най пѣхто не скаже, що не покаравъ я убійцѣ моего гостя.“

Козак бѣгомъ высочивъ зь комнаты — не минуло й хвилѣ кільки, якъ залуднѣла на майданѣ земля вѣд чваломъ женучих коней.

А у свѣтлиці порали ся коло конячого молодця. Зь широкою груди силача оттакъ и булькотѣла червона кров, на устахъ казалась посочка.

Лежав оттой завзятий козак, якъ дуб, підтятий острою пилю. Але пѣ не застогнав, пѣ не обзавав ся слова. Доперва, коли побачив надходячого Пупкара, остатнимъ напруженєм силъ піднявъ ся, спираючись на руки, та спровла вымовив:

„Перекажѣть батькови, якъ марномъ загинув.“

Але ся велика натуга прискорила смерть. Лєдвѣ докѣнчивъ послѣднє слово, підкосились руки під нимъ и мертвий внав вѣд на лаву, на котрій лежав.

Підняли зойк та плач жѣпки та дѣвчата, а ковацтво хрестилось та відмовляло побожно молитвы за упокой.

IV.

„Козакъ пана не зивѣв зь вѣла.“

У однімъ украиньскім мѣстечку, вь шинку сѣдло двоє людей. Одєт, сєрднхъ лѣтъ чоловѣка, калѣсємъ украиньскої бесѣды зраджував польского шлїхтича. Другий то наш козак Ничай. — Та дєсь исцєла давна будочина зь вєселѣтє. — Изъ за горячої крови вбивъ товариша козака. Совѣсть грызе и втрачєн дѣвчати жалѣ, а вайдужнє оттого, що вже вѣ якъ ему не показуватись козакамъ сѣчовикамъ у очі, а то убивѣ якъ собаку, що зь за дѣвки козака у грѣбъ пєложивъ. Тяжкий думи оттакъ и зависли на поморцєномъ лѣбѣ.

Мѣж тымъ шляхтичѣ добирає якъ наймаснѣйшихъ слѣв, та поутъ та приговорє до козака:

„Na frasznek dobru trunk! выпиймо пане Ничаю. Пѣдє медокъ у голову, вийдє жура зь головы. Наниймо ся хотъ трѣнки, щоб не зѣли опрышки. А тепер до пары, щоб не зѣли Татарѣ.“

До каждой илїкниці шлягонѣ умѣ щось примовити. При третій сказавъ: „Тройцу прославимъ“, при четвєртій дякували Богу за чотыри пори року та щоб добрий були. Выпили. При пятій згадавъ за пять пальцѣв, що ними чоловѣк кождий на хлѣбъ заробляє, и вь той спосѣбъ зайшли аж до 12 апостолѣв и 30 та 31 дѣвѣ у мѣсєци. Але по козаку и видно не було, що вже тільки выпивъ. Пѣ якъ мѣдъ не входивъ вь голову, — нѣ якъ не могъ вѣдтамъ шограти проклятий жорбы.

„Якъ сѣмъ гербовый шляхтич, якъ звусь Кипиштовѣ Слєповронѣ Гємбайло, але такої головы якъ асєв то цѣла наша Ржєчъ Посполита“ не має. Я мѣцумъ дєко на сєймікахъ, контрактѣхъ найдужіа голова, а вже чую, трохи грають млыны; а Панѣ Добродєзѣ нѣ вусѣмъ не зведє. Добра крєвь, шляхєцка, Моцумъ Панє! Мусѣла ваша мама дєсь на якосємъ шляхтича задивитись, хє, хє, хє — рєготавъ ся шляхтич.

„Мовчѣть та не плєгаєть ми роду“, грѣзно воркнувъ козакъ та такъ блиснувъ очима, що застрашеный шляхтич и смѣятєсь забув.

„Та бо не будѣть гѣвний, оттакъ якосє зь языка злѣло. Бо у васъ таки нема нѣчого хамєского; выгладѣєть якъ уродженый шляхтич. И тому я вамъ кажу: пристаєть на мою пропозицію, соймъ зробити васъ шляхтичомъ, подружитєсь зь якою нашою красунєю, хто зна, до чого то дѣйдєть зь вашимъ розумомъ и вѣдкаго.“

„Наймитомъ бути не хочу. Вѣльний козакъ не будє отаманомъ лѣкаѣвъ, паньскихъ подлѣзнѣвъ. Орломъ хотъ и здыхати, а крукомъ хотѣмъ и найпершимъ, нѣ не хочу.“

„Та бо що вамъ влѣзало до головы. Та вь напото князя Яремы що найзначѣйша шляхта, а козаки що найдобѣрнѣйши. Урядъ полковника надворного козацтва, сє высоко достѣинство. Кобы такъ мєнѣ оттакє, ногами и руками чѣшєсь бы, а вы щє й лєтє, Горнєна зь васъ штука.“

„Та сѣухайтє, що я вамъ скажу“ — спровла промовив Ничай, — „мєнѣ палювати на ваше шляхєцтво, навхати и на самого Вишневецкого Ярему.“ Якъ и пристав на ваше, то під однимъ условємъ. Нѣ якій поднапокъ не смѣ мєнѣ втручатись у дѣло. Козацтво має стояти конємъ“ окремо и вѣхто крѣмъ мєнє та

1) прїятель Польщѣ — зрадникъ 2) такъ называлась Польша 3) Ярема В. походивъ зь руского роду, але злинявъ ся, ставъ перекрєпачємъ и бунтъ вѣдбѣльнимъ ворогомъ вѣлѣтѣ Русинѣв 4) Кош — слово козацке, значить обѣзъ (хвост).

князя не має намъ ничѣ до розказу. Крѣмъ того мушу мати щє кілько дѣвѣв підѣ розвагу. То мє крайнє слово. За тыждєнь у ту саму пору, що нийѣ, побачимось. Пристане князь, добре, — вѣ, розѣйдємось кождий вь свою дорогу.“

Сє вымовивши козакъ вєставъ, стиснувъ поясь вѣдѣ шаблюки, перевѣсивъ бундючю шапку на лѣвѣ ухѣ, зь легка поклонивъ ся панковѣ та вийшовъ у дверѣ.

Полѣкомъ присѣдаючи подѣбѣвавъ за Ничаємъ та кланяєсь примовляючи: „Padam do poisek ясно вѣдѣлємого пана полковника, а не забувайте на умову! За тыждєнь!“

V.

Ой задала мати жалѣбно!

Що погубъ сѣмъ єд, удивчєнєлю

Сєредь степу могила, зелєна й высока. На самѣмъ шпїлю єи видно купку людей. Чогосъ розглядѣють ся на вѣв боки, рука кѣ очємъ прикладають, а одєть такъ и прилягъ до землѣ, наслѣхує. Сє ватага Пупкаревыхъ козакѣв слѣдомъ за Ничаємъ поминалась. Та не вдалась погоня. Справный вѣткѣть оттакъ наклѣчивъ заячїхъ ходѣв, оттакъ зѣумѣвъ змылити, затєрти слѣдѣ, що вже и женучи за нимъ козаки стратили и охоту и надѣю єго вь руки достати.

„Та вже вѣдай не поймаємо вражєго сына“ — обзававъ ся першій Максимъ, котрий мавъ провѣдъ у погоні.

„Шкода коней мучити — обзававъ ся другий.

„А я вамъ кажу — сзавъ ся третій козакъ, Сє“ мєнѣ Бурмїло, — шкода було починати. Ничай характернѣй, мати мємъ щастє, якъ цѣлѣ вернємо до дому.

„Правду кажє Сємєнъ — вѣшавъ ся козакъ, котрого звали „Лєдоварєний“ зза того, що вже сѣдѣвъ у мѣдѣ-пѣмъ котлѣ, у олѣю, прихопленый підѣстаростѣ Вишневецкого. Уже лѣцї каты підложили огнє, коли на выручку явивъ ся Пупкаръ, побивъ Лѣхѣв та вызволивъ изъ мукъ товариша. Оттой то Сємєнъ розпѣвѣвъ далѣше: „Колїсьмо сєи нѣчи слѣдомъ за нимъ гнали, чи не чули вы, якъ щѣсь гавкало, скавулѣло, гєйбы точїна вѣвѣкѣ у Стрѣтєнѣ.“

„И нѣчѣмъ не казавъ“ — обзававъ ся наймѣлоднѣй, що го Врєхунцємъ прозвали, — „але оттакимъ живий до дому доїхавъ, що колїсьмо липѣ за вѣрѣтѣ вѣтхали, я оставѣсь по задѣ, а тутъ изъ валовѣи фѣсы якъ щѣсь застогнє. Озирнувъ я, а то нѣбы якась вѣсочєнна баба, стоить якъ стѣвлѣ, цѣла у вѣлѣмъ та на мєнє вымахує руками. Якъжє стисну коня острогами, якъ помчусь за нами!“

„А молодѣ, чи старѣ? А мѣжє то нѣбѣжка баба до лѣ тобѣ вѣшувала“, — смѣялись козаки, котрі знали натуру Врєхунця, усьє прибѣльшати.

„Не жартуйте противъ нѣчи изъ такого“ — обзававъ ся поважно Максимъ, — „отъ лѣпше розважмо, що намъ робити. Я гѣдаю, захѣсть домѣвъ вєртати, повернѣмъ до старєго Палѣя, сумну передати вѣстку. Кѣмъ вѣдпочали. Завернємо вь онтой ярѣк, нашоїмъ вороньхъ, а підѣ пѣвнѣчѣ и вь старѣго будємо.“

Ужє першї пѣлѣ перєспѣвали, коли козацкїй вѣдѣлѣ зѣупинивъсь передъ Палѣєвымъ хуторомъ. Дѣво забарились, заки вартѣвый козакъ, роспытавши ихъ, що за одїи, та за чимъ, розтворивъ тяжкий вѣрѣтѣ та впустивъ ихъ по одному до сєредины, добре розглядѣючи при свѣтлѣ знакомїхъ лиця.

Збѣгла ся розбуджєна чєлѣдѣ, гостєй-товаришѣв вѣтати, але сѣйчасъ гєсла розмова, прїтихали смѣхи, коли довѣдались, якє вєзуть посольство.

Мѣжъ тымъ вѣдчївнїлєсь головнїй дѣрѣ вѣдѣ хаты, и на порѣзѣ появилєсь кремєзна Палѣєва постатѣ. Вь одѣвѣ рѣцѣ державъ запалєну смолянѣу скїпку, у другѣй тяжку шаблюку, зѣ котрою нѣколи не розєта- вавєсь.

Поглянувъ по майданѣ, при свѣтлѣ побачавъ чужихъ та промовивъ грубимъ, сильнимъ голосомъ:

„Щѣ за людє?“

„Пупкаревѣ“ — обзававъ Максимъ та подѣйшовъ до старѣго.

„Зѣ добромъ чи зѣ лїкомъ?“ — вѣдугє гукнувъ Палѣй.

„Онъ пане полковнику, не добров и вѣсткѣ посєла- нєцѣ. На Бога ся здайте, бо новина, що єи почуєть, страшна.“

„Я не баба, говори“ — суворо вѣдрѣкъ лицарѣ.

Тутъ скоро йнявъ оповѣдати Максимъ усьє подѣю и невдалу погоню, а старий стоявъ и здавалосъ, гєйбы не розумѣвъ, про що оттой розпѣвѣдє. Здавалосъ, гєйбы той залѣзний чоловѣкъ и желѣзанє серцє у груди мавъ. Лишь туги брови навѣжились на лѣбѣ, лишь лице стало блѣдѣ якъ сѣвна. Але й не задрѣжавъ. Нѣ на хвилю не потряслєсь рука, що походню тримала, єнокиїно горѣло єи свѣтло, освѣчуєчи старцѣ, гєйбы выкованого зє камѣня.

Коли дослухавъ усьєго, не промовивъ ажє нѣ слова, а повернуєсь, и твердою ходою пѣшовъ у свою комнату, на тугѣ за собою зашїраючи дѣрѣ.

Здавалосъ — мѣвбы Палѣй лѣгъ далѣше спочивати, такъ тихо було у дворницѣ. Лишь свѣтло, передїрающе ся крѣзъ сѣвны, зраджуєвало, що старий не спить. А коли цѣкавий пѣлѣлѣ на подѣирѣцѣ, побачили старцѣ, що хрєстомъ лежавъ на помѣстѣ, тихо, гєйбы мертвий. Лишь вѣднѣхъ зраджуєвавъ живѣго чоловѣка.

Вжє и зачало свѣтити, коли старий піднѣсь ся, ставъ на вѣлѣшки та зачавъ молити ся. И зновъ мнѣнувъ часѣк, заки уставъ на ноги, сѣвъ на постѣль та упавъ вь тяжку задуму. Усьє то перепѣвѣдали другимъ подглядѣчѣ.

Н. Струтинський.

(Дальше будє.)

1) Кождий мыслєний знає, якъ то зачєв наклѣвѣть, що сѣдѣ не можъ розбратѣ 2) характернѣй або чѣрнѣйшѣ; козаки иїрїли, що дѣлѣ изъ нихъ уїють чѣрувати, перекрѣпѣли ся вь вѣвѣ, корѣмъ, орѣмъ и т. п. 3) Пани мучили такъ Русинѣв, що живїи чоловѣки варили у вѣднѣмъ котлѣ; 4) Палѣй, славный полковникъ поляцкїй, отцѣ убитѣго Палѣєва.

"SVOBODA"

(LIBERTY.)

The Little Russian Weekly,
published every Thursday
by the Svoboda Publ. Co.,
111 Lackawanna Str., Olyphant, Pa.

Established 1893.

Advertising rates furnished
on application.

Entered at Olyphant, Pa.
Post Office as Second Class
Matter.

"Свобода"

Газета для русского народа в
Америке и орган "Р. Н. Союза",
выходит по вторникам в Четверг
и пятницу.

В Америке на год \$2.00
" " " пол года 1.00

Оплачивать газету треба все-
гда з горы (наперед).

Грош треба посылать в регистри-
онный лист, а не через экспрессный, а не
почтовый money order (мани ордер). Мо-
ney order, то в карточку, которую доставите
вдоль почта или агента на экспрессный
офис, и тогда нам, а не без того мы не
будем грошей доставлять.

Адрес:
"SVOBODA"
111 Lackawanna Str.,
OLYPHANT, PA.

Номер телефону: 8082.

Хто хоче, чтобы его адрес зме-
нит, мусит подати нам, кроме
нового, также свой старый адрес.

Безлишних дописей не
принимается.

Хто хоче, чтобы его статья, допись и т.п.
были напечатаны в "Свободе" в чет-
верг, той мусит прислать нам ту ста-
тью или допись так, чтобы мы ее доставили
назад в пятницу.

УВАГИ.

В сѣм числѣ на другой
сторонѣ находить ся дописи
зъ Maufield, Pa. На три
рѣчи въ сѣм дописи хоче-
мо звернути увагу, а имен-
но: Авторъ дописи каже, что
причиною всеи ненависти,
сваривъ и т.п. мѣжъ аме-
риканскими Русинами е по-
пы, мѣжъ тимъ се лишь въ
части правда. Попы наро-
били немало заколотовъ мѣжъ
народомъ въ Америцѣ, се
правда, але е и такой мѣсто-
ности де поповъ нема, ось
якъ Buffalo, Elmira, Auburn
и т.п. або и Канада а лю-
де такі сварить ся и то не-
разъ за наймарнѣйшу рѣчь.
Причиною сего мабуть на-
ша незгодливостъ, котра по-
казуе въ водѣ часу ще ко-
ли лишь рускій народъ по-
чавъ исторично истновати,
котра загнала насъ подѣ чу-
жий арма а навѣтъ тутъ на
вольной земли не дае намъ
спокою. Той незгодливости,
браку едности позбудемо ся,
а тогды нѣхто не потрафитъ
насъ посварити. — „Миро-
творецъ“ се дуже гарне сло-
во, але щожъ коли не разъ
находить ся фарбованіи
лисы, що лишь удають миро-
творцѣвъ а въ дѣйствости
наибольшу бѣду роблять.
Ось оденъ зъ такихъ миро-
творцѣвъ, найстаршій въ
комъ священникъ — зало-
живъ газету, котра нападе-
ла чернить всѣхъ и вся а
лишь его хвалять. Чижъ се
щось дивного, если нападеніи
боронять ся, чи се значить
ширити ненависть? Ще од-
но. „Сли всѣ будутъ зватися
однимъ именемъ, тогды за-
пануе миръ и любовь.“ И
то не зовсѣмъ такъ. Не-
залежить водѣ того, и не
тогды буде миръ и любовь,
коли всѣ Русины будутъ

СТРАЙКЪ.

Пенсильванскій политико-
ры зъ партіи великихъ ка-
питалистовъ роблять, что
могутъ, абы закончить
страйкъ майнеровъ передѣ
общими выборами. Въ
противномъ случаю зъ 150
тысячъ работниковъ-выбор-
цѣвъ 90 процентъ вѣдало бы
свои голоса на демократи-
ческихъ або социалистиче-
скихъ кандидатахъ до конгрессу,
сойму, на губернатора и
пр. Републиканская партія
була-бы тоді побѣждена
въ Пенсильваніи на всѣхъ
точкахъ, а еѣ становилась
захитане. Ту треба шу-
кати причины, що най-
важнѣйшій политикеры,
якъ сенаторы Платтъ, Квей,
Маркъ Генна и инші чимъ
разъ больше натискають на
властителей майновъ. Хо-
дять имъ передовсѣмъ о
голосахъ выборцѣвъ. Губерна-
торъ Стоунъ казавъ оногоды
въ Филадельфії, Па. що рѣ-
шивъ ся скликати надзвы-
чайну сесію становой ле-
гислатуры (сойму) въ цѣ-
ль ухваленія закона прину-
свой арбітраціи и маро-
выхъ судовъ. Тымъ крокомъ
гадае закончить страйкъ.
Муситъ липіе перевѣдчи-
ти ся, чи при теперѣшномъ
складѣ законодавчого тѣла,
дасть ся перевести згада-
ный законъ. Политикеры е
однакъ тои гадки, що су-
противъ загального неудо-
воленія и обуренія на нелю-
дяне поведене и нѣчимъ
не оправданный упоръ угля-
ныхъ баронѣвъ, дасть ся
перевести не лише прину-
свой законъ мирового су-
ду, але и много иншихъ
правъ въ хосенъ работни-
ковъ.

Поведене страйкерѣвъ и
на дальше можна назвати
бездоганнымъ. Въ цѣлой
охрестности, обнятой страй-
комъ, пануе покой, бо ро-
ботники навчили ся вже
бути обережными и терпе-
ливыми. Лишь де-неде про-
женуть „скебѣвъ“ зъ ро-
боты, по старому наси-
лнять имъ мѣрку прочу
ханцѣвъ и зновъ тишина.
Въ осели Годсонъ, коло
Вилкоберъ, Па., зничено
дня 7 с. м. кѣлька домовъ,
въ якихъ мешкали „скебѣ-
въ“, а въ Едвордсвилѣ, Па. на-
били „скебѣвъ“ за те, що
прострѣлили одну Польку,
жену майнера Грабовского.
„Скебѣвъ“ ишли зъ копаль-
нѣ въ Кингстонъ, а коли
товпа страйкерѣвъ почала
глумити зъ нихъ и прози-
вати, оденъ зъ нихъ вы-
нявъ револьверъ и стрѣ-
лявъ 5 разѣвъ. За 3-тымъ
стрѣломъ куля влучила Гра-
бовску въ плече. Тодѣ за-
атаковано „стрѣльцѣвъ“ зъ
всѣхъ сторонъ и сильно по-
товчено. Донерва купійни
урядники вырвали недо-
людковъ зъ рукъ розлюче-
ныхъ работниковъ, тай вод-
дали въ руки властей.

До работы не поспѣ-
ли нѣхто зъ солідарныхъ
работниковъ. При помощи
кѣлькадесятыхъ спрова-
дженыхъ скебѣвъ, компани-
сты отворили вырвадѣ 3
копальни блискъ Тамава,
Па. и розпочали праці подѣ
охраною войска, та нуж-
денно ведзъ ся имъ. Скебѣ-
вы дѣлають три разы больше
шкоды, чимъ якои небудъ
користи.

Страйкеры въ Ланфордѣ
Па. ухвалили минувшонъ не-
дѣль, що хочъ бы страйкъ
продовжавъ ся и черезъ цѣ-
лу зиму, нѣхто зъ нихъ не
верне до работы. Такъ, вѣ-
сти падохать зъ всѣхъ сто-
ронъ. Ся обставина е най-

лѣпшимъ доказомъ, що на-
вѣтъ „сила адова“ не зло-
мивъ страйку.

Вчерашній телеграмы рѣ-
несли, що компанисты згю-
мадили ся въ Нью-Йорку и
телеграфично завѣзвали гу-
бернатора Стона та й пре-
зидента Мічела. Звѣдси по-
шли рѣжні здогады, оудѣ-
то-бы компанисты хотѣли
гудити ся, а конецъ страй-
ку недалекій.

Президентъ Рузвельтъ мавъ
8. с. м. наряду въ справѣ
страйку зъ сенаторами Скотъ
и Маркъ Ганна, почомъ за-
нявивъ передѣ представите-
лемъ прасы, что постараетъ
ся о се, абы страйкъ за-
кончивъ ся сего ты-
жня. Можна протѣ надѣ-
и ся кождою хвилѣ щас-
ливого конца боротьбы.

Галлоу,

Мг. ШЛЯНТА! Я НАМЪ ХОЧУ
ЩОСЬ СКАЗАТИ.

Мг. Шлянта, вы написа-
ли въ вапѣй „Правдѣ“ ч.
19. велику неправду. Се
цѣлкомъ не пасуе до вапѣй
„Правды“, сли та „Правда“
взяла собѣ за задачу гово-
рити правду.

Примѣромъ, кажете, что
пригласовались для „Р.
Н. Союза“ за своего касіє-
ства \$12,000.00. Та дежъ то
правда!

Такъ, могли бысте по-
хвалити ся такою гѣздоб-
кою, але лишь тогды, сли
бы вы якимъ тамъ спосо-
бомъ — разумѣю чоснымъ
способомъ — зробили зъ
пару сотками долларѣвъ ажъ
\$12,000.00 для Р. Н. Сою-
за. А, тогды була бы слава для
васъ и то бы называло ся
гѣздобство, гѣдне признаніе.
Але если люди, що на-
лежали до Р. Н. Союза скла-
дали до касы по 70 центъ,
а вы водобрали и навѣтъ
часами не въ порядку за-
писали въ книжку, то яке
менѣ то гѣздобство? Не ле-
лика штука.

Кажете, что вы не такой,
якъ вапшй попередники, що
мачали руки въ касѣ Сою-
за и что пожичили, то вже
на нихъ, якъ вамъ здае ся
присохло. Вачите, такѣ де-
що выгладѣе на фарисей-
ство. И дѣйсно, что вы якъ
той фарисей библиный, що
казавъ: „я не такой, якъ
оттой тамъ мытарь“. Пре-
цѣнь за вапшого касієрства,
якъ самый добре знаете, не
то, чтобы до васъ дешо при-
сохло, але такі цѣла касѣ
була бы вышла. А что
такъ не стало ся, то можъ
только завдячити контро-
льной комисіи, котра неустан-
но „вацювала“ васъ.

Кажете, что вы заслужили
ся для Союза а вапшихъ
попередниковъ потупляете.
Побочимъ сейчасъ, хто боль-
ше заслуживъ ся, чи вы,
чи вапшй попередники.

Вы папочку, крока одно-
го въ справѣ Союза не зро-
били за дармо. Казалисте
собѣ платити за все и то
добре платити. Примѣромъ
за часъ и тикетъ до банку
платила вамъ касѣ Союза, а
властиво вы собѣ самый пла-
тили, по \$1.10 за кождый
разъ, чи треба було, чи нѣ,
а до банку водѣ васъ лишь
15 минутъ ходу. За канце-
лярійны выдатки навѣтъ не
споману. Пораховалисьте
собѣ солено, больше якъ со-
кретаръ. А описѣ заклада-
листе водѣ Союза \$1137.00,
словомъ тысячу сто трий-
цать сѣмъ долларѣвъ. За що?
За то, что водобралисте
грошѣ и покѣтывали. То
все. Правда тыхъ \$1137.00
не доставалисьте, бо разъ за
велика платня, а по друге
не належало ся вамъ, бо въ

Питебургѣ, Па. на конвен-
венціи, коли выбрано васъ
касієромъ, зреклисье ся пла-
тнѣ, за що удостоилисте ся
оплесковъ водѣ делегатѣвъ,
яко добрый и щирый патрі-
отъ. А теперъ хвалите ся
заслугами, котры собѣ самый
признаете, для добра Союза
Дуже красно зъ вапшой сто-
роны.

Заслужилисе для Союза
вапшй попередники, то пра-
да, але зъ тымъ не хвалите
ся. Они збудовали Союзъ,
робили за дармо, тратили
часъ и грошѣ зъ своей ки-
шенѣ, бороли ся зъ непри-
ятелями Русинѣвъ въ Аме-
рицѣ словомъ и дѣломъ, а
теперъ что они збудовали,
то вы хочете збурити. Пра-
да и то, что декотры нашѣ
патріоты пожичили грошей
зъ касы Союза, але не вкра-
ли, лишь пожичили и вод-
дають и воддадутъ. Пре-
цѣнь ухвалено на конвен-
венціяхъ, чтобы пожичати
грошѣ на процента, чтобы
якійсь хосенъ приносили, а
не на то, чтобы лежали имъ
въ банкахъ и вводили во
искушениє касієрѣвъ.

Мг. Шлянта, справы Со-
юза, то не выборы въ Мей-
филдѣ, Па. То не малярскій
бизнесъ! Люде вже познали
ся на фарбованныхъ лисахъ
и подпнтыхъ патріотяхъ.
Вы хотѣли и хочете зъ Сою-
за бизнесъ робити, але се
вамъ не удало ся.

Кажете, что на конвенціи
зараховано вамъ \$600.00. Та
что тому виненъ? Чи не вы
самы зъ вапшими по партѣ-
ки проваджеными рахунка-
ми? Та же вы самы не мали
записано тыхъ \$600.00 а
теперъ обвиняете конвенці-
ю. Се вапша вина а нѣчїя
инша.

Що до засѣданія урядни-
ковъ въ Скентонѣ, Па., ко-
тре тревало ажъ три дни,
то, Мг. Шлянта, сли хочѣ
трошки маєте встиду, то
могли бысте встудити ся
такѣ писати и говорити. Та
хто тому виненъ, якъ не вы,
что такъ довго засѣданѣ тре-
вало? Чому не хотѣлисьте
воддати касѣ и торговались-
те ся зъ урядниками ажъ
три дни, въ наслѣдокъ чого
змущеніи були заскаржити
васъ. Ганьба для васъ! На-
робилисте Союзови копѣ-
товъ, котры теперъ муситъ
покрыти касѣ Союза, а то
кержавица бѣдного майнера-
работника, котрый водкла-
дае что мѣсяца по 70 центъ,
чтобы ратовати въ нещастію
себе и своѣ фамилію.

То такъ твердо-русескій
патріотъ роблять?! Если
такъ, то лжонуты на такой
патріотизмъ!

Такъ само пишете, что
предсѣдатель Союза зажа-
давъ платню за свое урядо-
ване ажъ \$1500.00. То вже
така брехня, что хіба треба
матѣ бляшане чело, чтобы
такъ отверто брехати. Ра-
донъ те, Мг. Шлянта, за
неделкатне выражене, але
страшно брешете! Тажъ
такъ на конвенціи, якъ и па
засѣданіи урядниковъ въ
Скентонѣ, Па. не лишь
вы самы були, але було насъ
больше и того нѣхто не
чувъ, чтобы предсѣдатель
жадавъ якоисъ тамъ платнѣ
за своѣ урядѣ. — Се еще
разъ кажу, брехня!

То все, что ту пишу, то
роблю се, не якъ приватный
человѣкъ, але яко урядникъ
Союза, бо мномъ псаячимъ
обовязкомъ естъ робити для
Союза и боронити Союзъ
водѣ всякихъ вороговъ и
непрощенныхъ опѣкуновъ.

А на конецъ кажу вамъ
ту прилюдно, что нашъ Со-
юзъ не е анѣ попѣвскій,

анѣ радикальный, анѣ мос-
квофульскій, только прав-
диво чисто руске најодно-
товариство, задачею котро-
го е вспомогати въ неща-
стію бѣдныхъ работниковъ,
ихъ вдовы и сироты такъ
материально, якъ и мораль-
но. Се собѣ добе запомнѣ-
те Мг. Шлянта, и не рый-
те подѣ Союзомъ, бо се
грѣхъ о помѣсту до неба
вызваючий.

А еще что до руской пар-
тіи. Се вже поправдѣ не е
справа Союза, але не зава-
дитъ. Вы пишете, Мг. Шля-
нта, что не належите анѣ
не хочете належати до мо-
лодой руской постуновой
партіи, котру называе-
те радикальной украинско-
иньскою партією. На томъ
молода руска постунова
партія нѣчого не втратитъ,
что вы не будете до неї
належати, бо такой бисеръ
(клеиноты) она выкиде за
плѣть, чтобы свинѣ мали
что хрунѣкати. — Выбачи-
те за терпке слово.

Д. Д. Пирѣ, секретарь.

Своѣ до своего!

Водѣ недавного часу почавъ
ся мѣжъ Славянами повѣту
Лакована въ Пенсильвеніи,
противъ жидѣвскій рухъ.
Рухъ сей почавъ ся зъ того,
что деякі жиды, сторники
намовляли нашихъ людей,
чтобы тиждѣ теперь подчасъ
ультового старіку зраджу-
вали своихъ братѣвъ-работ-
никовъ и ишли до работы.
Се вышло на верхъ, люде
погнѣвались, стали збира-
тись на митингѣ, радитись.
а наслѣдкомъ сего е те, что,
примѣромъ въ Олифантѣ, за
последнихъ кѣлька тыждѣ-
нѣвъ нѣхто не купивъ у жи-
довъ нѣчого анѣ за цента, а
всѣ идуть за всеякими по-
требами только до христі-
янскихъ скленѣвъ. Не бу-
демо тутъ разводиться надѣ
тимъ, чи справедливе такѣ
бойкотоване всѣхъ жидѣвъ
(и винныхъ и невинныхъ)
або нѣ. Певна е рѣчь, что
кождый человекъ мае право
за свои пенты купити собѣ
потрѣбну рѣчь тамъ, де ему
подобаетъ, певна также
что жиды мають право на
жите такъ якъ и другі лю-
де, але певнымъ е и се, что
патріотичнымъ обовязкомъ
каждого человекъ е купова-
ти передовсѣмъ у своихъ.
Та на се больша часть Руси-
новъ до нынѣ малу зверта-
ла увагу. Многій куповали
потрѣбный имъ товаръ въ
Жидѣвъ, Словаковъ, Англи-
ковъ, Поляковъ, хотя те
самѣ и за тѣ самы грошѣ мо-
гли були достати у своего.
Нынѣ коли поднѣсь ся
кличъ „бойкотувати жи-
довъ“ Русины покинули од-
нихъ только жидѣвъ, але
не перестали ходити до чу-
жихъ - а се ще не вистар-
чае, се ще за мало. Если
не куповати у чужихъ, то
подѣ тимъ „чужими“ тре-
бае разумѣти не только жи-
довъ, але такъ само каждого
человѣка, что не е Русиномъ,
чи вѣтъ е Полякъ, Словакъ,
Нѣмецъ, Англікъ або якій
другій. Жиды збогачують
ся нашимъ грошима-се прав-
да и сему мы самы винны.
Але чи только одні жиды?
Чи только жиды поставили
собѣ прекраснѣйшій домъ,
мають великій бизнесъ, и гру-
бѣ черега - а то все за ру-
скій грошѣ? Нѣ, е мѣжъ
нами и Словаки, и Поляки
и Авришѣ и Нѣмцѣ в Богѣ
зна еще хто, бо въ Русина
така дурна, завистлива на-
тура, что вонъ скорше дастъ
чужому якъ своему, чтобы

лишь той своѣмъ не маѣтъ па-
ру центѣвъ больше водѣ не-
го, чтобы „паномъ“ не сталъ.
А чужій може бути паномъ
за рускій грошѣ; вонъ мо-
же навѣтъ кити собѣ зъ
„шаленого Руснака“ и и
мѣвъ и на писемѣ, вонъ мо-
же навѣтъ мѣшати въ спра-
вы руской вѣры, може плю-
вати цѣлому народови рус-
кому въ очи — то се нѣчо-
го. Русинъ то все знесе, по-
рестерпитъ, навѣтъ не спро-
тивитъ ся сему. А чому? —
Бо се зробивъ чужій панъ,
не Русинъ, але панъ за
рускій грошѣ. Тожъ еще
разъ повторѣмъ, если сей
рухъ противъ чужихъ по-
чавъ ся, то Русины повин-
ны оминати не лишь жидѣвъ,
але кождого хто не е Рус-
иномъ. Днесъ маємо въ Аме-
рицѣ вже только Русинѣвъ
бизнесменѣвъ, что майже все
до жита потрѣбно можемо
у нихъ достати. Маємо рус-
скихъ гресерниковъ, рускій
бухернѣ, рускій готелѣ, рус-
кихъ ондертерковъ, рускій
скленъ зъ убраниемъ, рускій
агенція для посылки грошей
и продажи шифкартъ, рус-
кій галѣ на забавѣ и митин-
гѣ, рускихъ крафтѣвъ, шев-
цѣвъ, ковалѣвъ и т.п. Кро-
мѣ сего маємо свои рускій
братства, свои рускій орга-
низацин, рускій газеты. Чо-
мужъ по чужихъ волочи-
мось? Чому не тримамось
купы? Чому волочимось по
чужихъ куповати потрѣб-
ный намъ товаръ, даємо на
схоловъ тяжко запрацова-
ній грошѣ чужимъ, вытира-
емо чужій галѣ, лѣземо до
чужихъ организацій, читае-
мо чужій газетѣ, котры насъ
высмѣвають, ба навѣтъ по
смерти пхемосе въ чужій
руки? Чому питаю? Тому,
что у насъ бракъ едности а
передовсѣмъ бракъ того про-
стого разуму, котрый каже,
чтобы своимъ грошемъ не
запомогати чужихъ, котры
той грошѣ на нашу шкоду
обертаютъ, але запомогати
своихъ, запомогати самимъ
себе. бо тогды и користь
не для чужихъ, але для насъ
самыхъ буде, для нашего ру-
ского народа. Тожъ „своѣ до
своего“, „Русинъ до Ру-
сина“, кличемо до всѣхъ
Русинѣвъ на широкій аме-
риканскій землі. Своѣхъ
запомогайте не чужихъ, у
своихъ кушуйте а не у
чужихъ, зѣ своимъ лу-
чѣтъ ся а не зъ чужими.
А коли такъ потрѣмаете
разомъ за якісь часъ, за
пару лѣтъ, тогды побачите
якій зъ того буде хосенъ
для руского народа. Тогды
не буде нарѣканя нѣ на жи-
довъ нѣ на кого другого,
что нашимъ грошемъ доро-
бляють ся а насъ за нѣчо
не мають. Тогды будемо
мати своихъ представителѣвъ,
что будутъ нашу руску сто-
рону тримати и поднесутъ
наше поважане мѣжъ чуж-
ими людемъ.

Але и вы панове рускій
бизнесмены старайтесь сво-
ихъ людей обслужувати на-
лежито, не лакомѣтъ ся на
скорый зробонокъ, бо въ биз-
нессѣ такъ само якъ и въ жи-
зни взагалѣ чеснога конецъ
— концемъ таки поплачу-
е. Нехай не буде на насъ
справедливого чи несправед-
ливого нарѣканя, что на бере-
большу цѣну якъ деінде водѣ
своихъ людей, что вы панѣ-
шите ся и т.п., але будьте
братими приятелями своихъ
братѣвъ. Нами гайте, что на
поклѣкъ нашихъ братѣвъ
„своѣ до своего“ и въ повинніи
водпопѣсти кличомъ „Своѣ
до своего!“

ДОКТОРЪ ПРАВЪ
ЮЛІАНЪ ЧУПКА,
—адвокатъ—
N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
P. O. Box 372.
Хто має справу з'ясувати, або
що водворити гроші або спадок
в старому краю, найудастеся до
доктора Чупки, бо він був ад-
вокатом в Галичині.
Всі контракти, правні справи
опилює.

СЕМАНЪ МИТРЕНКО
готельничий
в River st., OLYPHANT, Pa.
Хочеш випити гаряченько?
Запитайся до Митренки;
Готель, анис, пиво, мед,
Повний скляний долив.
6 центів, а в галі:
На мітингах, на забавах;
Там посидиши, погуляєш,
Вчужиш, неюдиш, каже,
А що випиши, то знай брата,
Що дадеш, як у пили!

р. ЖУРАВЪ и А. ГОРБАЛЬ
—мають—
намічено заряджений го-
тель в Derby, Conn.,
близько дна, 94 Main Str.
Всі знають Гриця и Лешка, бо они
брат Русини! Обслуговувати вас скоро и
точно. Товар має добрий. Поради
намаю куди де и як удасться в
правах з'ясувати в старому краю,
і свого заходять до свого!
Всі в часі и спокій спомогати.
Також посилать гроші до всіх частей
світа тано, скоро и безпечно, бо
ожили кавію (заруку).

ИКОРЪ ВЪЛЮШЬ.
—Нотаръ Публичный.—
Знаючого всякі справи з'ясувати и
спокій з'ясувати. Виробляє
виномочія, купує або продає масти,
де процес, довершує поділ масти,
колектує гроші з'ясувати старого
яко, убувають воді асентеруку и
ш. Продає також шифкарти,
спилать гроші до краю и асентеруку
де огни и на жите за найвищу ціну.
Всі справи полагодує точно
и скоро.
Поради убуває листовно або
тано зовсім безплатно.
VICTOR WILUSZ,
Notary Public,
205 Washington Str.
JERSEY CITY, N. J.

Не тра-
добрі
годи, а
вчасі, в
даруєт
и своїх
мертвих
гробників
спилать
честі и
р. який
жиза зле-
ти най-
решити особам, що їх смерть під-
сила. Маєт рускіх вельдів, крес-
ний и досвідчений по 5 доларів и
рошкі. Пошлем Васити вразъ на
посилать пансіон о помешанні, якого
каже. Треба тільки прикувати до
стали и положити на м'яг. Пилать
польски по мистративній каталогі
реса:
W YORK CEMETERY MONUMENTAL CO.
PUNJUTAWNEY, PA.

ОДИНОКИМЪ
найрешити руским друкарямъ
в Америці.
ІВАСИЛІЙ САРІЧЬ.
517 E. 13th St., NEW YORK, N. Y.
Онъ вамъ виготовить всякі друкар-
и праці красно и дешево, яко ни-
ишній в Америці. Онъ друкує
руском, словакомъ и англій-
цямъ: статуту, баловні тижеті
збо, що тільки для братствъ и
дівочихъ людей є потреба.
Адресъ: V. V. Sarych, 517 E. 13th St.
NEW YORK, N. Y.

Dr. F. J. Meek,
(МИКОЛАЙЧИК)
ТЕПІЯЛІСТ
ЛАЗОСТЕЙ
ЖИНОЧИХ,
ИТЯЧИХ
ВЕНЕРІЧНИХ.
Всіх при породи дізнають
особливий опия.
3 N. Shamokin Str. Телефон
SHAMOKIN, PA. Nr. 1673

Юрко А Прокоповичъ,
ребникъ, готельничий, и Livery Stable
Галі на мітингах и забавах,
1 Jones Str., OLYPHANT, Pa

Ляка фабрика цигаровъ
Юльско-литовської СПОЛІЕ
в Мт. Кармель, Па.
В містѣ и околиці знають до-
сесо фабрику, бо всі лиші ту
еруть, а курці-завоки твердять,
з'яшнихъ цигаровъ не найдеть
Пенсильванія.

Врошій не треба хвалити, бо добро
оказати ся. — Адресъ фабрики:
GAR MANUFACTURING CO.
Mt. Carmel, Pa.

Ліянъ Коштаньскій
(JULIAN KOSCIANSKI)
Shamokin Str., SHAMOKIN, PA.
Вирядний салюнкъ рус-
— Найлучший напиток
ту достати, як: пи-
кляний и бутельки,
и розмантиго гатунку,
ѣвки досконалі, цигара
ко добрі.
Висті брати Русини до свого брат-
Мілая.

Гавріиль Дзядикъ,
130 Main Str.
DERBY, CONN.
Посылає гроші скоро, тано и без пени до
всѣхъ частей свѣта по
цѣнахъ компаніичныхъ.
Першій и одиницій рускій агентъ
въ тѣхъ околицяхъ и на цѣлый
Конектикут. Спродас шифкарти на
всѣ лінії и на найліпші шифы
до и зъ всѣхъ частей свѣта по
цѣнахъ компаніичныхъ.
Має такожъ знаменито заряджений сторъ, тросерію и
бучерню. Має на складѣ и продас краєвій и американскій па-
тентованій медицины и розличні дробязгові товари, якъ jewelry, sta-
tionery и кухонній рѣчи.
Русини! Часъ вже перестати жидковъ спомогати, коли все потрабне достанете
за ту саму ціну у свого старого знакомого. Мешкає на 128 Caroline Str.
Нумеръ телефону 139—4.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co. Ltd.
— ВЪ —
Shamokin, Pa.
327 Shamokin st.
Найбольшій рускій компаніичный сторъ в Аме-
риці. Заложений ще въ роцѣ 1889, а теперъ
побольшений, украшений и на ново
уряджений. Новый домъ великій,
красный, котрый компанія ку-
пила 1896 року за \$18,000
доказує, що може ком-
паніична робота. — Всѣ ро-
зумні Русини належать до тои
компаніи, купують зъ своего власно-
го стору значить, спомогають самихъ
себе. — Мѣсячно обертає сторъ сумою \$3,500.00
Заряджає нимъ:
Т. Федіко.

ДАРОМ
14 ПРЕКРАСНЫХЪ ПОДАРОКІВЪ НАЙВІЛЬШИМЪ ВАРТЕН
ПРЕДЛОЖЕНИМЪ КОЛІНЕВУДЪ НИЧ НЕКОШТУЄ ВА-
ЧИТИ ТОВАРІ! Діесь предлажає одну зъ найліпшихъ годинокъ
які продають: Правдливъ Американскій 14 в. зъ подейною золотомою ковертою, жем-
скою або муску зъ Правдливимъ Американскимъ Осередкомъ, дорогими камнями, добримъ
ходомъ R. R. гарантовану, мілласе вышисе, аргументу зъ американскою гарячею на
20 ат, що до выхажу, выростаетъ ризку \$40 шароволотій годинки. Всімъ любя-
телямъ той класи годинки даємо в протягу найближшихъ 60 днів зовсімъ даромъ слідуєчі
красні подарки: 1 Викенскій фаяку зъ морської пішки, зъ бурштину вартості \$1.50; 1
Правдливъ зъ мор пішки цигарницю варт. 75 ц; 1 правдливъ м. п. цигарницю 50 ц; 1 шир-
иный кашпук на тютюні 25 ц; 1 шкловое пуделько на сирники 25 ц; 1 славатний зо-
лотий ланцюжокъ зъ Cameo Charm \$1.50; 1 прерс. золотену брошку \$1.00; 1 пару кукуль-
ки зъ брилантами 1.00; 1 прегарну шпильку до маші зъ камнемъ 40 ц; 1 пару золоче-
нихъ спинок до манжетів 40 ц; 1 пару золоченихъ спинок до рукавів 25 ц; 2 спиноки до
ковпирка 50 ц; 1 і добру спилку на груди зъ краснимъ камнемъ 75 ц. Годинку і 14 по-
дарківъ шлемо С. O. D. \$4.98 і кожна експресу зъ правомъ безплатного огляданія і від-
слання назад на наш кошт сля не подобають ся. Де нит експресового офісу треба \$4.98
послати зъ ордеромъ. Хто шилъ гроші зъ ордеромъ дістане еще книжечку или даромъ і
всі рѣчи спилать ризированою поштою **ОДНА ГОДИНА ДАРОМЪ зъ ИОДАР-
ЕАМІН** сля купити або продати 6. Пилать хочеш женску чи хлопску годинку. До
женскихъ годинокъ посласемъ 50 ц. доплати Lorgnette аллюшукъ вигісто Давеса. Пилать
діесь заки наш товар бузе розпроданий. Адресъ **ATLAS JEWELRY CO., 67 Metro-
politan Block, CHICAGO, ILL.**

T. TALPASZ
ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ
РУССКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— и —
готельничий
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.
Недалеко руской плебаніи.

Добрий вечеръ друже мой!
— Добрий вечеръ, саяте!
А куды такъ спилать?
— До Талпаша, брата!
— По за Талпаша? Звѣдкі вѣдъ?
— Та-жъ краєвъ нашъ милай
— У него всѣ Русини
— Подкрѣпляютъ силами...
— Що за брідняді я пиво тамъ!
— Обходитъ ся фаяно!
— Обслуговує якъ братамъ!
— Танько надвѣчайно!

Водъ теперъ Русини въ Simpson, Pa. и
околицѣ не потребують вже ходити до
чужихъ, котри ихъ обдарили и ту-
марилъ, везомували и саяли ся зъ ихъ
лекотирію. Най лиші они затямать
слѣдуєчі:

ЯКИМЪ ГАВРАНЪ
гросеріи въ SIMPSON, PA.
Се правдивий Русинъ, чоловікъ че-
стний и статочний (що подтвердитъ ко-
жій его знаменитий) а все, що в зъ его про-
серія, добріє и не дорого. Се одинъ нито-
да: ВОНЪ ПОШЛЕ ВАШІ ГРОШІ ДО
СТАРОГО КРАЮ БЕЗПЕЧНО И СКОРО.
Идѣть до него, най чужі не розпихають
череза нашою працею.

Гей Русини! якъ знаєте ви до-
рогу до дешевого и доброго ку-
ха? Она веде просто до

Юрія Хилыка
въ OLYPHANT, PA.
Всі его позво добро знаєте. Въ него
впадете одиницій, найдешевшій, най-
лучшій и наймоднѣшій сторъ зъ
убраванія. Купите добре „шифкарту“ и
и скоро и безпечно пошле вамъ гроші до
старого краю. Не гадайте однак, що то
жже все — вѣ! Вѣсь має нашъ най-
вѣршій салюнкъ въ містѣ підъ назвою:
Anthracite Hotel.
Тамъ доперва погостите
ел, якъ въ ріднои баки ил
всѣлю.

THE HOME BREWING CO.,
Shenandoah, Pa.
Вырабляє бѣле и червоне
пиво, портеръ и ейлъ най-
ліпшого гатунку въ стейтѣ.
Уживають лишъ найліпшого
ячменю и хмелю. Держать
все чисто. — Услуга
добра.

К. Файферъ,
одиницій славянскій по-
гребникъ въ Питсбургу
и околиці.

Union Beer.
Christian Schmidt, президентъ,
W. W. Rynkiewicz, секретарь.
Вынаймасе возки и повозы на во-
сѣля, хрестины, похороны и т. п.
по дуже укрѣпленої цѣнѣ.
Его офісъ лишъ оденъ блак
водъ руской церкви, 806 Carson Str.,
S. S. Pittsburg, Pa.

Гавріиль Малинякъ
Гуртовний складъ
(Wholesale)
20 Market st.
SHAMOKIN, PA.

Має завсѣгды на скла-
дѣ свѣже, добре пиво въ
великихъ и малыхъ бочовъ-
кахъ зъ найлучшихъ брова-
ровъ, горѣвки и лікеры
найліпшого гатунку.
Браті! замовляйте у свого!
Глухогу
також шум в ухахъ діуча зъ американинъ
часі. За тую ціну. Пилать сѣй часъ.
Всѣкѣ поясненія да ро м. Лічимо найлі-
сѣбости. Котрі валазі выжачуть новоді-
чинни. Одиницій закладъ сего рода в
Америці Руска клянка St. Louis, No.
2915 Marquette Str.

Одень зъ найбільшихъ
броваровъ въ
Америці.
ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЄВЫЙ СПО-
СОБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ
ПРИМЪШОКЪ.
Хто лишъ разъ по-
коштує сего пива, то
нишого вже не хоче
пити.
Голова водѣ него
ніколи не болить,
бо єсть здорове и по-
живе.
НИ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО
ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРІТЬ.
E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.
Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

Иванъ Глова.
JOHN GLOWA
(POSTMASTER)
Excelsior, Pa.
ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.
Всякій потрібні рѣчѣ до житя. якъ: такожъ
можна купити убраня майнерскі и звычайні.
Посылає такожъ гроші до всѣхъ частей
свѣта, скоро, тано и безпечно.
Продає шифкарти.
Не водѣ нынѣ вже знають люде солидного
Ивана Глову.

Dr. John Szlupas
328 Federal st. (міжъ полуночю
зъ 4-ю улицею)
PHILADELPHIA, PA.
Знаменитій лікаръ. Доволитна прак-
тика дає ему способностей стати добримъ
лікаремъ. Лічить усеишо всякого рода
хвороби. Має такожъ свою власну антигу,
зъ котрой виробляють ся дуже добрі и
пожитий лікарева.

Розмовитъ ся по руски,
литовски, польски и по
англійски. — На цѣлой око-
лиці знають добре Шлюпаса.
МАШИВЪ БНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?
CONDRAZ LOTZ,
305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.
оправляє книжки всѣлякого рода, кхъ
би ихъ розстрасай; Такожъ робить книж-
ки для братствъ, церковъ, бизнесменовъ
и т. д. За роботу гарантує.

J. BOBKOWSKI
ПРЕДПРИМЦІЯ ПОХОРОНОВЪ.
Вынаймасе такожъ „керчинъ“ на похоро-
ны, хрестини и весілля по дуже
нижчихъ цѣнахъ.
Робить водѣ всѣлякій
убраня мужскій
складно и дешево.
Хто у него замовить
убраня, тікільки того
не пожалує.

300
PEARL and MULBERRY st
SHAMOKIN PA
РЕСТАВРАЦІЯ И КАВАРІЯ
*** FROMETTER'S ***
(Тролейтеръ)
Cor Rock & Sunbury Str., SHAMOKIN, PA.
напротивъ National Bank.
Свѣдана, Обѣды, Ветерѣ.
Въ кождомъ часѣ можна достати
такъ гарний якъ и змішій перекуски.
Потравы прилагоджені на европей-
скій способъ, дуже смачно. Услуга
солідна. Окремі комнаты для родня.
Найлучшій вина, пива, лікеры, горѣвки
и всѣ можливі напитки. Цѣна дуже
мала.

В. J. Keogh.
Продає всякі напитки
темперенціиный, вайсбѣръ и
селдѣрь.
СПЕЦІАЛЬНІЙ ОРДЕРЫ
НА ВАЛЪ, ПИКНИКИ, ВЕ-
СВІЛЯ И ДРУГІ ЗАБАВЫ
ДОСТАРЧАЄ СКОРО.
Офісъ: 327 E. Centre Str.
SHENANDOAH, PA.
ОДИНОКІЙ
ПОГРЕВНИКЪ
на парохію руску въ North-
ampton, Pa. и околиці.
M. F. S. Keck.
Тільки до него удавайто
ся, а вѣтъ всѣхъ красно и
туньо обслужитъ.
Р. Н. Morgan,
Виробляє брат-
скихъ машлѣ, шапки,
вдѣляки, хортунъ,
утиформы.
Пилать и проб-
нысьнає даромъ.
23 N. Main str.
SHENANDOAH, PA.

ЧИ НЕ ЧУДЕСА ТО?
Такъ питаются люди, котри можно сказать чудеснымъ способомъ
были вылечены отъ разныхъ тяжкихъ болѣзней.
Не чудеса то, а знаніе!
Вѣтъ терпѣть на яку пибудь болѣзнь и хоче отъ неѣ вылѣчитися;
ито хоче надобити утрачене здоровье и силу, нехай съ вниманіемъ про-
читаетъ нижеслѣдующіе строки.
Донавдо, що вѣ каждый докторъ єсть добрый лікаръ, а думе доб-
рыхъ лікарювъ и совѣсімъ таки мало. Одинъ лікаръ мало учился и для
того многого не може распознати; другой зновъ много учился, но мало
знає, бо не має добрыхъ способностей. Прарожденна способность, бы-
стрый разумъ и опытности, — отъ рѣчи, котри роблять лікаръ доб-
рымъ лікарюмъ.
Чи чули де-що про профессора Коллинса?
Разумѣется, чули, бо его слава иде по цѣлому свѣту. Онъ много
учился въ славныхъ университетахъ не только въ Европѣ, но и въ Аме-
рицѣ; онъ много лѣтъ робилъ разны опыты и успѣлъ въ лікарскомъ
знанію якъ найлучше, бо природа обдарила его вынікающею мудростію,
острымъ разумомъ и великимъ талантомъ.
Теперъ Профессоръ Коллинсъ єсть чоловікъ славный на цѣломъ свѣту.
Не только обычные люди идутъ до него за помощію въ часѣ болѣзни, но
и найлучшии докторы удаются до него за порождою и поясненіемъ, коли
не могутъ порозумѣти какой набудъ болѣзнь.
Можно смѣло саявати, що кого онъ не вылѣчитъ, тому и никто дру-
гій не верне здоровья.

Профессоръ Коллинсъ дає поясненія докторамъ въ лабораторіи.
Той-то извѣстный и славный докторъ, щобъ якъ найлучше могъ по-
мощи страждущему роду людскому, заложилъ лѣчебницу подъ именемъ
„Professor Collins New York Medical Institute“, ч. 140 West 34th
street въ Нью-Йорку.
Въ той лѣчебницѣ получаютъ помощь уже тысячи слабыхъ, а не-
мощи и многи сотни славныхъ. Въ канцеляріи той лѣчебницы каждый мо-
же бачити ласты отъ множества краивовъ, котри сердечными словами
благодарятъ Проф. Коллинсона за то, що ихъ пѣвы ивнись чудомъ вылѣ-
чили отъ найтяжчихъ слабостей, въ той часѣ, якъ други докторы и лѣ-
чебницы не могли помощи имъ.
За для недостатка мѣста, подаемъ тутъ только немногі и короткіи нѣ-
тѣхъ листовъ, заслуживающихъ упоминанья.
YOUNGSTOWN, O. 1 Sept. 1900.
Пане Профессоръ Коллинсъ!
Посылаю Вамъ свою фотографію, щобъ
вылѣчили, що уже здоровый. Цѣлѣхъ 5
роковъ хвороваъ.
Одинъ докторъ гово-
рилъ, что маю лѣтъ не-
здорови; другой попи-
ралъ, що бѣдра мѣшъ
затвердѣли; третій ка-
залъ, що пупырь маю
но въ порядку, и т. д.
Много грошей отдавъ
я на лікарювъ, долго
былъ и въ госпиталѣ.
Вы же одразу познали, що мѣшъ треба,
и Ваши лікарства за два мѣсяци удоро-
шили мене. Каждому скажу теперь,
что Проф. Коллинсъ наилучшій докторъ
на свѣтѣ. Съ краивскимъ поздоровлені-
емъ
Василь Гринъ.

SCRANTON, PA. 5 Іюня 1900
Чт. Проф. Коллинсъ!
Не знаю, якъ и высказать Вамъ свою
благодарность за то, що мене отъ великихъ
болѣзней ослободили. Мала великі боли во
всѣхъ члѣвахъ, ко-
мо мене въ боку и
въ крыжкахъ. (У
спрашно терпѣ-
тъла въ краю
всѣхъ докторовъ,
лічили мене и про-
фессоры въ Пенсѣ;
але дармо. Думала
уже, що и до смер-
ти не побавлюсь
того, але когда при-
шла до Америки за
помощію, тутъ мѣшъ
порадили еще и до
Васъ удались за
помощію, що и зрѣла.
Лѣки, котри мѣ-
шъ два разы заса-
дили, мали той до-
брый уцѣлокъ, що
теперь — слава Бо-
гу! — здорова.
Съ поздоровленіемъ и почтеніемъ
Марія Норшъ.

YONKERS, N. Y. 3 Іюня 1900.
Милый и чтенный проф. Коллинсъ!
Вамъ вѣдомо, що былъ я дуже хо-
рый. Мала кашель, худло, мене, тяжело
дыхалъ и при то-
мъ болѣ въ персѣхъ.
Худлоу постоянно и
уже на костяхъ былъ
попозный. На лѣка-
ровъ выхажъ до 200 л.
но дармо. Не могучи
мене вылѣчить, каза-
ли, что маю сухотку и
мущу укорити. А те-
перь я здоровый и ве-
шу 185 фунтовъ.
Ваши лѣки вернули мѣшъ здоровье. По-
дяка Вамъ.
DETROIT, Mich. 13 Авг. 1900.
Профессору Коллинсъ въ Нью-Йорку.
Высоковочтенный Пане!
Ваша слава иде далеко — широко по
свѣтѣ, але лѣтъ въ десяти да короли
знали Ваши глубоки
знанія та опытъ, то не
давали въ Вамъ лѣчѣны
худобныхъ людей, а
длѣ себе держали въ
Васѣ. И мала несча-
стия, что маю сухотку
и тяжело покатывалъ.
Мала порушены кости
и въ мущѣ сильно по-
вередилъ себя, и лѣка-
ри, котри мене лічили, говорили, що до
смерти буду слабымъ калѣкою. Вы за-
радь же пробали мене докторомъ. Шко-
дую, що не могу Вамъ лишъ належити
и благодарити.
Вашъ на лѣки благодарный
Иванъ Пиларъ.

POCAHONTAS, W. Va. 6 Мая 1900.
Милый панъ Профессоръ!
Нехай Вамъ Богъ заплатитъ за Ва-
ше благодѣліе. Была hora в роковъ, ко-
гда по докторамъ, но
они не могли помо-
ти мѣшъ, бо не знали,
лку слабость маю.
Каждый никакъ го-
ворилъ мѣшъ. Уже не
надѣялся и жити въ
свѣтѣ. Нонапослалку
захотѣла еще Васъ
спробовать и была та-
косу, что зрѣла та-
Ваші медичинскі позынанія мене болѣе и
теперь я толста, здорова и сильна, а лю-
ди говорятъ мѣшъ, що о 10 лѣтъ стала
молодша.
Съ краснымъ поздоровленіемъ
Анна Новачыкъ.

PITTSBURG, Pa. 18 Мая 1900.
Славному ч. проф. Коллинсу.
Вы знаете, яку тяжку и по словамъ
докторювъ невылѣчимую слабость я мала.
Теперь я уже легче
дыхаю, выхо месече
болитъ и чувю себе
здоровую. Съ благо-
дарностью признаю,
что Вы вырвали мене
изъ рукъ смерти, бе-
ниакше не было-бъ
дѣнь помощи. Некажъ
Васъ прѣбаватъ въ
Питсбурѣ, что зрѣла та-
Отецъ живить на мѣшъ и многи роки,
щѣбъ и на дальше Вы худобнымъ пома-
гали.
Ваша вѣрна
Жозефина Рошмо.

Профессоръ Коллинсъ посылаетъ лѣкарства по цѣ-
лымъ Соединеннымъ Штатамъ и Канадѣ.
Слабыи пріймаются лѣтомъ отъ 10 до 1 години
рано, а по полудню отъ 2 до 5. Въ недѣлю только
отъ 10 до 1 по полудню.
Пилѣтъ о всякой рѣчи на адресъ:
Professor COLLINS New York Medical Institute
140 W. 34th St. New York City.
ОДИНОКІЙ РУССКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY CITY, N. J.
Каждый Русинъ манчій яку небудь
потребу въ Нью-Йорку, якъ въ околиці,
повинентъ ступити до того готеля, бо
тутъ достане найздоровѣй и найтаншій
напитки всякого рода и порадую. де най-
лучше купити шифкарту.
С. М. НАТНАWAY,
агентъ водѣ огненои аскураціиной
компаніи.
Коллектуе такожъ гроші за рентъ. Має
два дома до ренту на Race str., три дома
на продаж на Hill str., дома до мешама
або на продаж на Blakely, Olyphant, Pa.
Цѣнадуже низька